

Naročnina mesečno
12 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnice:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen posejdeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti: 10.349 per
le inserzioni.

Filiale:
Novo mesto.

SLOVENE

Vojno poročilo št. 444:

Aktivno delo letalstva na vsem Sredozemlju

Glavni stan italijanskih vojnih sil, 22. avg.: Naši lovski oddelki so izvedli v nizkem poletu napad na protiletalsko bazo Hal Far na Malti. Uspešno so obstrlevali iz mitraljezov letala na zemlji in protiletalske baterije. Nekatera so-
vražnja letala so bila zažgana, druga pa hudo poškodovana.

Severna Afrika. V teku novega napada angleškega letalstva na Bengazi, ki ni povzročil niti žrtev niti škode, je bilo zbito eno sovražno letalo. Na raznih sektorjih fronte pri Tobruku je bilo delavno naše topništvo, ki je uspešno tolklo zbiranje britanskih čet in avtomobilov. Nemška letala so severovzhodno od Sidi Baranija napadla sovražnikovo pomorsko formacijo ter zadela dve lahki križarki ter so intenzivno večkrat bombardirala pristanišče Tobruk in materialni park v tem kraju. V zračnih bitkah so nemški lovci zbili eno letalo tipa »Curtiss« in dve letali tipa »Hurricane«. Na cirenajskem sektorju v Sahari so naša letala v ofenzivnih proizvedovalnih poletih bombardirala in streljala s strojnimi na sovražnikova mehanizirana sredstva.

Vzhodna Afrika. Sistematične angleške zračne akcije proti kraju Gondar in proti ostalim krajem so povzročile samo majhno materialno škodo. Naše prednje čete so razpršile sovražne enote ter so prizadele razno škodo.

Naša letala so v Famagosti na Cipru bombardirala pristaniške naprave in ladje. Zadata so bila skladišča, en parnik in neka manjša ladja, ki se je potopila.

V vzhodnem Sredozemlju so naša letala napadla britansko mornariško enoto, pri čemer so zadela s torpedi rušilec tipa »Keith«, katerega so potem videli, da se je ustavil in šel narazen.

Nezmožnost angleške propagande

Berlin, 22. avgusta. AS. »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavlja dopis iz Rima, v katerem poudarja nezmožnost angleške propagande, ki je značilna zaradi neumnega upanja Churchilla, da bi ločil Italijane od Mussolinija, povzdiguje pisanje italij. tiska glede Churchillovih in Rooseveltovih izjav ter pravi, da je italijanska reakcija na novo izdajo 14. Wilsonovih točk predstavlja reakcijo naroda visokega razuma in je zaradi tega ta izdaja smešna.

Veliko delo italijanskega zbora v Ukrajini

Vojna poročevalska služba na ukrajinskem bojišču. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča: Prva velika zmaga, ki jo je Nemčija dosegla v boju zoper Rusijo, je bilo skoraj popolno uničenje sovjetskih letalskih sil in osvojitve oblasti v ozračju nad vsem vzhodnim bojiščem. Letalstvo,

s katerim Sovjetska Rusija še razpolaga zdaj, je po sili zelo skromno in ga uporabljajo le pri prav posebnih nalogah kot pomožno silo sovjetske vojske. To prvo veliko nemško zmago nad Rusijo je mogoče označiti kot strateško. Ta zmaga ima pomen, ki presega sleherni domišljijo.

V tej velikanski vojni so v obsežni meri uporabljali zamisel po totalni vojni. Uporabo nemških letalskih sil proti Rusiji je označevala volja, da naj se prav hitro izloči iz boja strahotna napadalna in obrambna sila, ki bi mogla ustvarjati nevarne nevarnosti in težave pri razvoju uresničevanja vojnih načrtov nemškega vrhovnega poveljstva.

Ko je bilo sovjetsko letalstvo skoraj uničeno, je bilo nemške letalske sile moči takoj vreči nad sovjetsko vojsko, nad utrdbi, ki jih je sovjetsko vrhovno poveljstvo postavilo po baltičkih državah,

Bitka za Leningrad v razvoju

Umik Rusov za Dnjeper — Čiščenje vsepovsod

Berlin, 22. avg. AS. Nemški ogledniki so včeraj lahko ugotovili ogromno opustošenje v pristanišču Odesa. Nekaj pilotov pravi, da je videl Dunkerque in Calais, toda da slika Odesa, kjer so se sovjetske sile zagrizeno upirale napadom iz zraka in z zemlje, dela dosti močnejši vtis.

Budimpešta, 22. avgusta. AS. Madžarska telegrafna agencija poroča:

Nadaljuje se čiščenje v jugovzhodnem delu Ukrajine, hkratu pa se dopolnjuje priprave za napad čez Dnjeper. Ruski obkoljeni oddelki se vedno šibkeje branijo, tudi zaradi tega, ker so izgubili vsako upanje, da bi ušli iz železnega in ognjenega obroča.

Helsinki, 22. avgusta. AS. Tri sovjetske divizije so docela obkoljene na predelu pri estonski prestolnici Tallinu. Zdi se neverjetno, da bi poskušale umik po morju, ker tam stražijo za-
železniške sile. Tallin mora biti sovjetskim poglavarjem zelo pri srcu, zakaj sovjetski radio neprenehoma ponavlja, da bodo mesto branili do zadnjega diha. To bo kaj žalostna usoda za to staro nemško središče, če se bodo taki načrti spremenili v dejanje.

Rim, 22. avg. AS. Vodilni angleški in ameriški listi prinašajo z velikim poudarkom okoli-
ki ga je na vse prebivalce leingrajskega okrožja dal vrhovni poveljnik sovjetskih vojsk na severu, maršal Vorosilov. Oklic vabi prebivalstvo, naj se oboroži, da bo do zadnjega diha branilo mesto pred nevarnostjo, ki mu grozi. Ustanovljena bo takojšnja ljudska milica, v katero bodo lahko vstopali vsi državljani brez ozira na starost in na spol. Razglas vabi prebivalstvo, naj brani mesto, ki ni še nikdar bilo v tujih rokah, kot en mož.

Anglija grozi Tailandu

Saygon, 22. avgusta. AS. Jutranji opazovalci ugotavljajo, da se na meji Tajlanda zbirajo številne angleške čete. Nad 73.000 britanskih vojakov, med katerimi je 42.000 Indijcev in 250 letal se nahaja v bližini tajlandske meje in grozi Tajlandu. Na meji med Birmanjijo in Tajlandom so zbrane britanske in birmanske čete, katerih je skupaj 33.000. Glavni stan te armade se nahaja v Mandalayu.

Ameriška proizvodnja letal je nezadostna

Newyork, 22. avgusta. AS. V svojem govoru je dal demokratični senator Byrd poleg že objavljenih podatkov tudi druge podatke o nezadostnem ameriškem oboroževanju. V preteklem septembru so ameriške zračne sile imele komaj 800 letal prve črte. Sedaj mesečna proizvodnja še ne dosega 1500 letal, v katerih pa so tudi vključena letala za Anglijo ter šolska letala. Proizvodnja v juliju je znašala 1400 letal, od tega je bilo 700 šolskih, samo 700 pa je bilo bojnih od tega pa zopet manj kot 300 bombnikov. Mesečna proizvodnja bombnikov za dolge proge ne prekaša 60 letal.

Koliko je Nemcev v Iranu

Berlin, 22. avgusta. AS. Po izjavah Wilhelmstrasse se nahaja na osnovi uradnih poročil iz Teherana trenutno v Iranu: 2500 Angležev, 300 Rusov, 600 Nemcev in 310 Italijanov. Te številke tvorijo najbolj viden dokaz, kako lažje anglosovjetska propaganda. Famosno nemško peto kolono tvori torej 600 oseb, med katerimi pa so štete tudi ženske in otroci. Vsak drug komentar, pravijo, je nepotreben.

Demanti iz Bolgarije

Sofija, 22. avgusta. AS. Bolgarska brzojavna agencija odločno demantira vest Reuterjevega dopisnika iz Ankare, da so italijanske čete in častniki iz glavnega štaba pri poizvedbah v dolini Marice. Ta vest je popolnoma izmišljena. Bolgarska brzojavna agencija pravi, da se nahaja sedaj v Bolgariji samo 30 mladih ljudi, ki pripadajo GIL-u.

na Poljskem, v Bukovini in v Besarabiji, proti obrambnim in napadalnim napravam v tako imenovani Stalinovi liniji, proti celotnemu preskrbovalnemu sestavu sovjetske vojske, proti prometnim zvezam, železnicam, cestam, preskrbovalnim središčem in industrijskim napravam v pokrajinah ob Donu, ob Volgi in ob Dnepru.

Treba je, da vsi vedo, da na ruskem ozemlju ni železniške mreže, katere bi se lahko posluževalo nemško vrhovno poveljstvo. Poleg uničenih železniških mostov in pretrganih prog, kar so Rusi delali vse po načrtu, pa tudi različna širina tirov vsaj za zdaj ne dovoljuje uporabe ruskih železniških prog. Potrebno je vedeti tudi, da čestno omrežje ni podobno omrežju po vseh drugih evropskih državah. Toda vsaj v pokrajinah, ki so jih dozdaj zasedle nemške sile, je tehnika pomagala človeku. Železni trakovi in verige so premagovali najtrše in najtežavnejše ovire.

Na ukrajinskih cestah pa so italijanski avtomobilski oddelki delali prave čudeže v volji. Treba je posebej omeniti tudi napore neutrudljivih voznikov. To so zdravi, močni in vztrajni ljudje, ki so se odlikovali in se odlikujejo vsak dan z neprimerljivim duhom. Preskrbovalni avtomobilski oddelki se razvrščujejo celo v najbolj neposrednem zaledju vojne črte, ne da bi se jim bilo treba bati nasprotnikov letalskih napadov.

»Berliner Börsen Zeitung« se bavi s tem oklicem in pravi, da taka obupna sredstva pač ne bodo mogla ustaviti ali zadrževati razvoja nemških operacij. Vorosilova in njegovih tovaršev ne briga usoda ljudstva, moških in žensk, katere spodbadajo k nezakonitemu boju. Strašne posledice tega zločinskega spodbujanja bodo padle ne na nemške čete, temveč edino na prebivalstvo Leningrada. Treba je poudariti že zdaj, da bo ameriška propaganda v najboljše-
nejši meri izkoriščala usodo Leningrada, da »razkrinka« pred svetom nov val nemških okrutnosti, končuje list.

Stockholm, 22. avgusta. AS. Švedski list »Nya Dagbladet« poroča iz Londona nove podrobnosti o vojaškem načrtu, ki sta ga zasnovala Churchill in Roosevelt. Po tem načrtu naj bi Združene države dajale Sovjetski Rusiji vse, kar je potrebno, da bi Rusija čim dalje zadrževala in zaposlovala Nemčijo na vzhodnem bojišču. Drugo pomoč naj bi dobivala Kitajska. Japonska mora ostati osamljena pod neprestano grožnjo obkolitve ter v vedni nevarnosti resnega spopada z Združenimi državami, Anglijo in Sovjeti. Sredozemski predel angleškega bojišča bodo preskrbovali ameriške tovarne. Angliji sami naj se čimprej poslojejo vsi zahtevani bombniki. Treba je zasedati ali pa dobiti pod omenjeni vpliv nekatere vojaške točke, zlasti Perzijo, Dakar, Azorske otoke, Cap Verdse otoke in Turčijo. Hkratu naj se pripravi ofenziva proti Nemčiji tudi na evropski celine.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 22. avgusta. Vrhovno poveljstvo nemških vojnih sil poroča:

Po dvamesečnem trajanju vzhodne vojne stoji nemška vojska s svojimi zavezniki z nezlomljeno močjo globoko v sovražnikovi deželi. Na vsej fronti so operacije v polnem teku.

V južni Ukrajini odstranjujemo zadnja oporišča sovražnika ob Dnepru po načrtu in ob težkih izgubah nasprotnika. — Severozapadno od Kijeva se sovražnik umika za Dnjeper. V prostoru vzhodno od Gomela se nadaljuje zasledovanje potolčenega sovražnika. Na fronti pred Leningradom in na Estonskem se med boji pomikajo naše čete vedno naprej. Tudi napadi na finski fronti na obeh straneh Ladoškega jezera pridobivajo vedno bolj na obsegu.

V poteku težkih uničevalnih udarcev je sovjetska vojska utrpela krvave izgube, ki si jih ni mogoče predstavljati. Od začetka vojne dalje je doslej bilo ujetih nad 1.250.000 mož. Okoli 14.000 oklopnih bojnih voz in 15.000 topov je bilo uplenjenih ali uničenih. Sovjetsko zračno orožje je izgubilo skupno 11.250 letal. Od teh je bilo 5633 uničenih na tleh, ostala pa so bila sestreljena v zračnih bojih in po protiletalskem topništvu.

Poleg tega je bila zadana največja škoda sovražnemu vodstvu vojne z odvzemom važnih surovinskih in industrijskih ozemelj.

Na britanski vzhodni obali je poškodovano letalstvo v pretekli noči dve sovražni tovorni ladji z bombnimi zadetki.

Ob kanalski obali so propadli tudi večeraj napadalni poskusi britanskega letalstva. Lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili 26, mornariško topništvo pa 3 sovražna letala. Ena manjša ladja vojne mornarice je sestrelila pred atlantsko obalo eno britansko letalo.

V severni Afriki so nemška bojna letala zadela z bombami 2 lahki angleški križarki pri Sidi Baraniju. Bombe vseh kalibrov so bile vržene na čete in iztovarjanje materiala v Tobruku. V zračnih bojih so bila sestreljena 3 britanska lovska letala. Sovražnik ni niti podnevi niti ponoči priletel na državno ozemlje.

Rim, 22. avgusta. AS. Italijanski tisk podčrta pomen prebitja sovjetske utrjene linije med jezeroma Peipus in Ilmen, ki daje grožnji proti Leningradu večjo težo. Leningrajsko okrožje, ki je bogato na jezerih, močvirjih, kanalih in rekah, je zelo primerno za obrambo. Nemški uspehi, ki so bili doseženi v tej coni, so tem bolj vredni upoštevanja, ker je predstavljali teren skoraj nepremagljive težkoče za motorizirano ofenzivo in ker so tukaj rdeči zbrali močne sile, da bi preprečili nasprotniku dobiti eno samo ped zemlje. V Rimu pripominjajo, da morajo britanski vojaški eksperti priznati, da se je na novo začela premikalna vojna na vseh vzhodnih fronti in da so zadnji zavezniški uspehi znatno skrilili linije zaradi odprave številnih žepov, kjer so bile sovjetske čete cernirane.

Rim, 22. avgusta. AS. Različni angleški dopisniki so v svojih poročilih iz Moskve, v katerih so

V počastitev spomina Bruna Mussolinija

Rim, 22. avgusta. AS. Nacionalni direktorij fašistične stranke je sklenil izvesti naslednja podjetja v počastitev spomina Bruna Mussolinija. Poklonil je 50.000 lir narodni ustanovi za otroke letalcev s strani fašistične delavske organizacije v industriji. Sportni stadion v Foggii, nova palača Runa v Trentu in ustanova občine Pisa za sirote vojaških letalcev, ki so padli v službi, bodo nosile njegovo ime.

Spored posveta med Anglijo, Ameriko in Sovjeti v Moskvi

Rim, 22. avgusta. AS. Angleški listi posvečajo veliko prostora bližnji angleško-rusko-ameriški konferenci v Moskvi. Po tem pisanju naj bi namen posveta v Moskvi bil preskrbeti sovjetskemu vojnemu stroju tisto, kar mu začenja manjkati ter ojačiti sovjetsko odporno silo. Posvet v Moskvi naj po pisanju »Timesa« ugotovi:

1. Česa Rusija potrebuje,

2. kako bi bilo mogoče to pomoč poslati v Rusijo.

Podrobnosti o pošiljanju pomoči in pot, koder bo šla, bo seveda vojska tajnost. Rusija potrebuje zlasti cinka in gumija. Sovjetom ni treba prav dosti surovin, potrebujejo pa veliko strojev in orodja. Rusija nujno potrebuje tudi mnogo letal zaradi hudih dosedanjih izgub.

Preskrba vojaštva na Vzhodu

Berlin, 22. avgusta. AS. Da bi se videle velike težkoče, ki jih predstavlja preskrba tako velike armade, kot jo imajo Nemci na vsej širni vzhodni fronti, prinaša nemški tisk podatke, koliko potroši dnevna ena divizija. Dnevno je treba preskrbeti najmanj 7 ton živeža in sicer: 8 tisoč hlebov kruha, 8 stofov masla, 16 stofov sira, 6,5 stota sladkorja, 1,5 stota zelene kave, 3,5 stota kavnih nadomestkov in še mnogo drugega. Dnevno se razdeli moštvo ene divizije 96.000 cigaret in 54.000 cigar ali 4 stote tobaka. Skoraj vse je treba dovoziti iz Nemčije in Poljskega generalnega guvernerata, ker se zelo malo ali nič ne dobi v Rusiji, ker so rdeči za seboj zažgali skladišča živil.

Ruske izgube

Berlin, 22. avgusta. AS. Posebni dopisnik tržaškega »Piccola« piše:

V začetku tretjega meseca ruske vojne so objavljene skupne številke izgub, prizadejanih sovražnikov. Te znašajo: 1.200.000 ujetnikov, 14.000 tankov, 14.000 topov in 11.000 letal. Število mrtvih Rusov je znatno večje kot število ujetnikov. Računajo, da jih je 3.600.000 do 3.800.000. Skupne sovjetske izgube znašajo torej 5 milijonov ljudi.

Govorice o vojni s strupenimi plini

Stanislavov, 22. avgusta. AS. Po izpovedbah ujetnikov, ki so jih dobili zadnje dni v roke Madžari, naj bi se bilo sovjetsko vrhovno poveljstvo pripravljalo uporabljati strupene pline in da naj bi bilo že zbralo ob Dnepru vse potrebno za začetek plinske vojne. V madžarskih vojaških krogih pripominjajo, da bodo Nemčija in njene zavezničke znale odgovoriti na primeren način, če se mislijo Sovjeti zateči k orožju, ki morda najbolj odgovarja njihovim živinskim nagonom.

Drobne

Berlin, 22. avgusta. AS. Breme, ki ga je dosedaj imela Francija za okupacijske črte, je sedaj znatno zmanjšano. Ti stroški so znašali doslej 400 milijonov frankov dnevno, odslej pa bodo znižani na 300 milijonov frankov dnevno.

Vichy, 22. avgusta. DNB. Francoska vlada je sklenila, da ne bo več priznavala bivših diplomatov in konzularnih predstavnikov bivše Jugoslavije v Franciji in v francoskih kolonijah ter je ustavila njih poslovanje.

Lisbona, 22. avgusta. AS. To noč je prišla neka portugalska motorna ribiška ladja v pristanišče z brodolomec neke potopljene angleške ladje. Ladja je bila petrolejska ladja »Horn Shell« s 15.000 tonami, ki je bila namenjena v Mehiko ter je bila potopljena v bližini Belega rta. Ko se je motorna ladja usmerjala proti pristanišču Lisboni, sta jo ustavila dva britanska rušilca, ki sta vzela na krov vse brodolomec, prepusila pa sta usodi pet Kitajcev, ki so tudi bili v posadki petrolejske ladje.

do včeraj bili optimisti, postali danes zelo pesimisti. »News Chronicle« podčrta, da je sedanjí položaj težaven in list zahteva, da naj se vsa letala, ki niso nujno potrebna Angliji in Ameriki, takoj pošljejo Rusiji. List zaključuje: »Čas in prostor sta bila vedno zaveznika za Rusijo, v sedanjih razmerah ni lahko imeti še zaupanje vanju.«

Helsinki, 22. avgusta. DNB: Finski tisk opisuje na prvem mestu dosežene uspehe na vzhodni fronti, ogromna števila, zlasti pa človeške izgube petih milijonov ljudi. Nadalje podčrta, da je zaradi zasedbe Novgoroda in Narve položaj Leningrada brezupen. Neki list poroča iz Londona, da smatrajo tam položaj sovjetske Unije za zelo resen in menijo, da je izguba Ukrajine udarec za sovjetsko industrijo. London zahteva najhitrejšo pomoč. Tudi z usodo Revala se pečajo listi in »Uusii Suomi« poroča iz Berlina, da je Reval mrtvo mesto ter da so prebivalci zapustili mesto, da se izognejo terorju, ki vedno bolj narašča.

Helsinki, 21. avgusta. AS. Uradno poročajo, da so finska letala v Finskem zalivu uničila štiri sovjetske prevozne ladje, ki so tvorile del neke spremeljave in so bile natočene z municijo, živil, avtomobili in gorivom, ki so imele prvaa 400, druga 3000, tretja 2000 in četrta 500 ton. Poleg tega je bil uničen minolovec 500 ton, ki je tvoril del eskorte v spremeljavi. Od iste spremeljave je bil kasneje potopljen še parnik s 1500 tonami. V pristanišču Hangö pa je postal neuporaben neki drugi sovjetski transportni parnik zaradi zadetkov finske artilerije.

Japonska ima pravico reči svojo besedo v sedanji vojni

Rim, 22. avgusta. AS. Japonska ima pravico reči svojo besedo v sedanji vojni, je izjavil govornik japonske armade. Zgovorna določnost te izjave je imela neki vpliv na anglosaške vojne hujskače in nimajo jasno mirne vesti glede japonske, posebno po zadnjem sestanku Roosevelt-Churchill, ki je imel za glavni namen tudi pripraviti protijaponske vojaške ukrepe. Drugo japonsko opozorilo je londonskim in washingtonskim hujskačem na vojno pokazalo nevarnosti, ki jih predstavlja politika zaokroževanja, s katero so začeli proti cesarstvu vzhajajočega sonca. V uradnih krogih v Tokiu izjavljajo, da bodo smatrali pošiljanje vojnega materiala in bencina za letalstvo v Vladivostok za ukrep, ki je naperjen proti Japonski, kajti ni mogoče misliti, da bo ta material in ta bencin mogel biti prevožen in potrošen na evropski fronti in bo čisto jasno služil za okrepitev sovjetskega vojaškega pritiska na mejah Mandžukuja.

Komunistična propaganda v Franciji

Paris, 22. avgusta. DNB. Komunistična in degaulistična propaganda in delavnost tvorijo predmet kritike lista »Cri du Peuple«, ki opozarja na igro Stalina in Anglije. List piše: Komunisti in degaulisti delajo sedaj z roko v roki. Prvi se bojujejo za Moskvu, drugi za London, oboji pa zatrjujejo, da se bore za Francijo. List očita končno odgovornim francoskim uradom, da sami niso že ukrenili potrebnih ukrepov proti komunistom v Franciji tako, da se morajo s tem pečati nemška oblastva.

Paris, 22. avgusta. DNB. Francosko javno mnenje je pozdravilo ukrep maršala Petaina, ki je odstranil iz Vichyja poslance in senatorje. Poleg prejšnjih ukrepov proti poslanem in senatorjem pomeni zadnji ukrep obsojdo ljudi, katere je ematiralo, da so bili med prvimi odgovorni za francosko katastrofo.

Newyork, 22. avgusta. DNB. Da bi zadostila odredbi države Newyork, ki prepoveduje ameriškim strankam imeti inozemske znake, je newyorkška komunistična stranka nadomestila klavirno in srp s kladvom in vilami v obliki črke V. Newyork World Telegram piše, da je ameriška legija, ki združuje bojivnike iz prejšnje svetovne vojne, protestirala pri newyorški volilni upravi proti tej »zlorabi« črke V zaveznikov kot zmagovalnega znamenja, ker hoče stranka s tem varati javnost glede pravih ciljev komunizma.

Kaj delajo Amerikanci na Islandu

New York, 22. avgusta. DNB. V nekem svojem nadaljnjem poročilu z Islandije piše pisatelj Associated Pressa, da so ameriške čete sedaj zaposlene z utrjevanjem obrambnih naprav na otoku. Mota se za ta del imajo angleški in ameriški krogi: »Mislite na Kreta!« Islandsko prebivalstvo je glede zasedbe vse kaj drugega kot srečno. Tudi neka večina, ki baje obstaja, ki simpatizira z zavezniki, obžaluje zasedbo. Je pa tudi skupina, ki je prijazna Nemcem, kar se je videlo, ko je bila vodena po islandskih cestah skupina ujetih mornarjev z neke podmoritice, da je nekaj gledalcev dvignilo roke v nemškem pozdravu. Dopisnik je na fasadi britanskega konzulata videl ključaste križe in islandske psovke, kar je lahko tudi delo mladine, dočim na ameriškem konzulatu ni bilo nobenih ponesreženj. Skoraj vsak dan lete nad Islandijo veliki nemški štirimotorni bombniki za znamenje, da Nemci niso pozabili otoka. Lete v veliki višini in ne odmetavajo nobenih bomb. Bilo je danih že več alarmov. Nedavno se je razbil neki bombnik ob vrhu neke gore, zopet drugo letalo pa je padlo dol in je posadka letala bila mrtva.

New York, 22. avg. DNB. V »New York World Telegram« piše publicist Ludwell Deany: Pojav

namških bombnikov na Islandijo pomeni vojno. Če bi bili letalci predznak nemškega napada. Ni pa pričakovati, da bi hotel Hitler vojno z Zedinjenimi državami, ravnotako tudi Roosevelt z ozirom na svoje obljube in ameriško nevoljo do vojskovanja in nepriljubljenosti noče začeti z vojno. Če bi hotel Hitler vojno nad Islandijo, je imel že zdavnaj čas za to. Kaže pa, da je Hitler pripravljen napasti Angleže, kjerkoli jih dobi in vprašanje je, koliko časa bo trpelo, da bi bile ameriške čete na Islandiji varstvo za britanske vojne sile. Za pojav namških bombnikov nad Islandijo navaja Denny dva razloga: Prvi razlog je, da hoče Hitler opozoriti ameriško ljudstvo na nevarnost skupne zasedbe otoka z ameriški in angleškimi četami, ki bi hotele izvesti vojno Zedinjenih držav ob strani Anglije. Drugi pa imajo letalci namen izvesti, če in kje nameravajo Angleži izvesti invazijo na Norveško, da bi Rusom pomagali z drugo fronto. Island je ukrevalno pristanišče za invazijsko vojsko. Če bodo angleške čete ostale na otoku, bo otok postal neugodno bivališče, kajti čeprav je Roosevelt poslal tri ameriške čete, je vendar v Churchillovih in Hitlerjevih rokah, če bo s tem prišla Amerika v vojno.

Angleška blokada Italije ni uspela

V članku »Brezupni upi« — »Italija in angleška blokada« piše tednik »Das Reich« o gospodarskem potencialu Italije v vojni. Pisec pravi, da pomeni eno leto vojne za Italijo eno leto pomorske blokade, in dokazuje, da je dosežena bilanca blokade za Anglijo slaba, ker je mislila, da bo Italiji lahko pretrgala njene zveze, ker je prisiljena Italijo pošiljati štiri petine svojega izvoza skozi Gibraltar. Angleški račun je postavila na glavo že italijanska trgovska politika v letu 1939, ker je trgovska politika Rima namesto omejitve izvoza uveljavila uvoz za vsako ceno. Tako ima Italija kljub rigorozni angleški kontroli za potreben čas potrebne rezerve. Drug namen izidu, ki ga je hotela Anglija postaviti pred Italijo, je uvoz premoga iz Nemčije, ki daje Italiji znatne razpoložljive količine premoga. Drugo veliko upanje Anglije je obstajala v blokadi goriv. Toda na tem polju si je Italija zbrala velike rezerve z veliko uvidenostjo ter je preskrbela za pomorski dovoz iz Albanije in dovoz po suhem iz Romunije, obenem pa je zmanjšala številni konzum. Poleg premoga in goriv potrebuje Italija tudi mnogo železa in kovin, ki jih je doslej uvažala. Toda že v mirnem času je italijanska proizvodnja lahko krila dve tretjini potrebe železa in jekla, v vojni pa je bila rudarska proizvodnja

zelo povečana. Mnogo je dala tudi zbirka starega železa in izkoriščanje raznih manjvrednih rud je pokrilo ostanek italijanskih potreb. Bogata ležišča svinčevih in cinkovih rud v Italiji že dalj časa krijejo vso potrebo v cinku in večinoma tudi v svinцу. Za cin, baker in nikelj je Italija še vezana na uvoz, toda v prvih dveh letih vojne si je nabrala Italija znatne rezerve, poleg tega pa izkoristila tudi stare kovine. Glede tekstilne industrije je Italija lahko popolnoma mirna, saj je njena industrija tudi izvoznica. Svile producirajo vsako leto vedno več in velik napredek je dožvela tudi produkcija umetnih snovi, posebno v napravah Torre Viscosa, ki je pravo mesto, zraslo v kratki dobi dveh let. Kar tiče prehrane je položaj odvisen od letine. Letos na primer je žetev pšenice ista, kot v prejšnjih dveh letih in je italijanska potreba popolnoma krita. Glede mesa pravi članek, da omogoča strogo racioniranje v poletnih mesecih rezerve za zimo. Tudi mleka in mlečnih proizvodov je dovolj. Povečanje italijanskega uvoza od 1939 na 1940 kaže, da Anglija s svojo blokado ni dosegla cilja povzročiti lakote v Italiji in jo gospodarsko premagati. Če upošteva v debet zvišanje cen za tretjino, ostane za vedno dejstvo, da je Italiji uspelo zagotoviti si preskrbo z najvažnejšimi predmeti.

Tarifne olajšave za blago Ljubljanske pokrajine na železnica

Z namenom, da bi se pospešil v večji meri promet med Ljubljansko pokrajino in ostalimi pokrajinami kraljevine, je razširjena veljavnost vseh izrednih tarif, ki veljajo na državnem železniškem omrežju, na blago, ki se proizvaja v tej pokrajini in je s tem to blago ravno tako tarifirano kot italijansko blago.

Naravno bo ta tarifni režim uveljavljen za prevoze, ki so med tranzitom v Postojni in namembnimi postajami, dočim bodo še naprej v veljavi bivše jugoslovanske tarife za odsek do tranzita v Postojni.

Opozarjamo, da stopi olajšava v veljavo 15. avgusta 1941. XIX.

Evropska trgovina

Čeprav Evropa nima več kot 4% površine sveta in 19% vsega prebivalstva na svetu, je vendar bila njena trgovina večja kot trgovina vseh ostalih celin skupaj. Polovica evropske trgovine je bila pravzaprav v trgovini med evropskimi državami. Vendar je velik del živil in surovin, ki so bile bistvene važnosti za vse evropske industrijske države, prihajal iz prekomorskih držav. V letu 1935 je znašala vrednost uvoza surovin in živil za celinsko Evropo 2.250 milijonov dolarjev. Uvoz surovin in živil za Anglijo je znašal 2.330 milijonov dolarjev. Celinska Evropa je vsako leto kupila za 500 milijonov dolarjev žita in je prodala nekaj manj kot za 250 milijonov dolarjev živil živalskega izvora. Evropska trgovina je kazala, da je znašal skupni presežek izvoza hranil živalskega izvora 226 milijonov dolarjev, dočim je znašal presežek uvoza hranil rastlinskega izvora 545 milijonov dolarjev. Upoštevati pa je bilo treba, da je izvozni presežek hranil živalskega izvora bil odvisen v veliki meri od izvoza krmil in gnojil. Čisti evropski uvoz oljnatih zrn in hranil je predstavljal izdatek okoli 274 milijonov dolarjev.

Uvoz surovin pa je bil še znatnejši kot uvoz hranil ter je znašal 1.935 milijonov dolarjev. Surovine za tekstilno industrijo, oljna zrna in mineralna olja so tvorili glavne predmete uvoza s približno tremi petinami. Anglija je uvažala letno hranil za 1389 milij. dolarjev, surovin pa za 935 milij. dolarjev. V Evropi smo videli, da je industrija rodila trgovino in da so bile dejanske evropske industrije ena za drugo dopolnilne. Trgovina desetih najvažnejših evropskih industrijskih držav je tvorila štiri petine vse trgovine kontinenta in te države so med seboj izmenjavale 40% svojega izvoza in so samo 16% pošiljale v druge evropske države. Ta trgovina je obstajala predvsem v industrijskih izdelkih.

9 desetih evropskega uvoza je šlo v 10 največjih industrijskih držav. Ta uvoz so te države plačale iz dohodkov z drugih kontinentov v obliki obresti, dividend in služb. Velik del uvoza je prihajal v Evropo iz Zedinjenih držav, čeprav so bile upniška država. To pa se da razlagati s tem, da je bila evropska trgovina vsestranska in da je omogočala tudi onim državam, ki niso imele dobroimetja v inozemstvu, kupovati surovine drugod. Tendence k avtarkiji se je pojavila pri velikem delu evropskih držav posebno v zadnjih letih in je dosegla velike uspehe. To se vidi tudi v industrializaciji v vzhodnih in jugovzhodnih državah v Evropi, kar je povzročilo, da se je posebno razvila kompenzacijska trgovina med temi državami in Nemčijo, ki je tem državam dajala industrijske proizvode v zameno za njih proizvode.

Atene, 22. avgusta. AS. Pravosodni minister bo predložil prihodnji seji ministrskega sveta dekret, s katerim se odreja preiskava o izvoru premoženja političnih ljudi režima z dne 4. avgusta.

Stockholm, 21. avgusta. AS. Švedske stranke reda so zahtevale od vlade, naj ukine komunistično stranko.

Iz hrvatskega gospodarstva

Hrvatska gospodarska ministrstva. Hrvatski »Uradni list« je objavil odredbo o organizaciji ministrstev. Od gospodarskih ministrstev ima finančno ministrstvo štiri oddelke: 1. proračunski, 2. oddelek za državne dohodke, 3. oddelek za državne monopole in 4. oddelek za državne domene, kredit in dolgove. V prometnem ministruvstvu so trije oddelki: 1. oddelek za železniški, avtomobilski in ladijski promet, 2. oddelek za pošto, telegraf in telefon in 3. oddelek za javna dela. Trgovinsko ministrstvo ima dva oddelka: oddelek za gospodarsko politiko in zunanjo trgovino. Ministrstvo za gozdove in rudnike ima en oddelek za gozdove ter oddelek za rudnike. Kmetijsko ministrstvo pa ima tri oddelke: oddelek za poljedelstvo, oddelek za razdeljevanje zemlje in oddelek za živinorejo. Poleg tega ima vsako ministrstvo splošni oddelek, ki je neposredno podrejen dotičnemu ministru. Zunanje-trgovinski oddelek pri trgovinskem ministru se bavi z urejanjem vprašanj, ki zadevajo izvoz, uvoz in tranzit ter sodeluje z vsemi v poštev prihajajočimi ministri za izdajo odredb, ki naj urejajo notranji trg ter vodijo zunanjo trgovino. Nadalje sodeluje s finančnim ministrom pri urejanju vseh vprašanj, ki zadevajo plačevanje zunanjih terjatev, katere ima država iz blagovnega prometa, v sporazumu z zunanjim ministrom vodi trgovinska pogajanja z drugimi državami in pazi na izvajanje njihovih določb in končno sodeluje s prometnim ministrom pri urejanju vseh prometnih vprašanj, ki pridejo v poštev pri zunanji trgovini. Ta oddelek ima tudi gospodarsko informativno službo za zunanjo trgovino, imenuje trgovske pribočnike pri poslatištih v drugih državah, nadzira njihovo delo ter sodeluje s finančnim ministrom v vseh vprašanjih carinske politike.

Dovoljenje za avtomobilsko vožnje na Hrvaško. Trgovinsko ministrstvo je izdalo odredbo, da bodo v bodoče lahko dobile bencin le tiste osebe, ki bodo imele posebno dovoljenje tega ministrstva. Privatne osebe bodo dobile to dovoljenje le na osnovi posebnega dovoljenja, da jim je dovoljena vožnja z bencinom. To dovoljenje bo izdajalo tudi prometno ministrstvo. Podobno velja tudi za avtobuse in tovorne avtomobile. Na Hrvaško je namreč nastopilo obširno pomanjkanje bencina. Sicer imajo že trgovsko pogodbo z Romunijo, ki pa še ni stopila v veljavo in poleg tega obstajajo tudi težave v prevozu bencina iz Romunije na Hrvaško, z domačo nafto pa si tudi ne morejo pomagati, ker nimajo rafinerij. Za inozemske avtomobiliste na Hrvaško doslej niso bile izdane nobene omejitve.

Poslovanje s hrvaško državo. Dobavitelji in podjetniki, ki imajo poslovne opravke s hrvaško državo, se morajo ravnati, kakor sledi: če gre za vsoto do 10.000 kun, se lahko sklene posel neposredno ustno, pri svoti od 10.000 do 50.000 din odloča posebna komisija. Dobave ali dela, ki presegajo 50.000 kun in ne presegajo 500.000 kun, rešuje posebna komisija, ki mora imeti najmanj tri ponudbe. Če treh ponudb ni, izda komisija svoje pismeno mnenje, ki ga mora potrditi pristojna zbornica, nato pa reši zadevo resorni minister. Za zneske nad 500.000 kun mora biti razpisana licitacija v uradnem listu. V nujnih primerih lahko odredi pristojni minister v sporazumu s finančnim ministrom, da se začne delo izvajati v njegovi lastni režiji, ali pa se neposredno pogodi s kakim podjetjem, če je ostala prva licitacija brez uspeha.

Hrvaško-holgarska trgovinska pogajanja. Kako je sedaj znano, bodo konec avgusta in prve dni septembra trgovinska pogajanja med Bolgari in Hrvati. Najvažnejše je vprašanje transporta blaga iz ene dežele v drugo. Hrvati bodo dobavljali Bolgarom tanin, sodo, surovine za kemično industrijo, produkte lesne destilacije, furnirje in mogoče celo premog, riž, oljna semena, volno in kože.

Gospodarstvo

Prijave za ljubljanski velesejem

Za ljubljanski velesejem je vedno več zanimanja. Zlasti je veliko zanimanje sosednih središč, posebno iz Hrvaške, katere glavne industrije, trgovina in kmetijstvo bodo tudi zastopane na velesejmu. Stalno prihajajo prijave zastavljalec in do danes je prijav že približno 600. Zastopane bodo največje italijanske industrije: metalurške, tekstilne, svilene, kmetijske, kemične itd. Sedaj so vsi prostori že skoraj zasedeni.

V industrijskem oddelku bo v prvi vrsti zastavljen poseben električni vlak, katerega daje na

razpolago prometno ministrstvo. Ta električni vlak bo prišel z železnice iz Postojne in bo pripeljal v središče razstavnega prostora. Postavljen bo na tračnicah, ki jih že polagajo na velesejmu.

Posebno pozornost pa bo posvetil letošnji velesejem našemu kmetijstvu, o čemer smo že poročali. Številne organizacije se pripravljajo z vso vnamo na razstavo, za katero zbirajo dragocen material, ki naj pokaže, kaj vse nam more dati naša pokrajina za našo prehrano.

Trgovinski register. Pri tvrdki »Gradidom«, stavbena družba z o. z., se je spremenila družbena pogodba v točki »Trinajstič«. Vpisana je »Hrvatska zemaljska banka d. d., podružnica Ljubljana. Slovenski naziv: Hrvatska deželna banka d. d., italijanski naziv: Banca del Paese Croato S. A. — Pri tvrdki »Paketošped«, transportno in paketno podjetje, Ericigoj Oton, se izbriše dosedanj lastnik Ericigoj Oton in se vpiše nova lastnica Gornik Zdenka, tako da se glasi odslej besedilo tvrdke: »Paketošped«, transportno in paketno podjetje — Gornik Zdenka. Pri tvrdki Stavbna družba d. d. se zaradi smrti zbrše član upravnega sveta Jovan Janko, vpiše pa se prokurist inž. Milan Pajk, civilni pooblaščen inženir v Ljubljani.

Popravek v »Službenem listu«. Uredništvo »Službenega lista« objavlja naslednji popravek: V »Spremembah nekaterih postavk carinske tarife«, objavljenih v 65. kosu Službenega lista z dne 13. avgusta 1941 pod št. 422-85, je med postavkami Rogovi... in Kolofonij... vrstili: Mezgra, odrezki in drugi odpadki kož... prosto.

Cena srebra. Ministrstvo za korporacije je določilo ceno čistega srebra na 680 lir za kg. Ta cena bo veljala za predelovalce srebra od 1. julija dalje.

Promet državnih železnic za leto 1939-40. Od poslovnega leta 1938-39 do poslovnega leta 1939-40 je število potnikov na drž. žel. v Italiji naraslo od 107.786.000 ton na 122.412.000, količina tovarov pa od 47.409.000 ton na 59.280.000 ton. Zaradi tega se je število potniških kilometrov zvišalo od 11.778 milij. km na 13.547 milij. km, število tovarnih km pa od 11.554 na 15.092 milij. km. Živine je bilo prevoženo v poslovnem l. 1939-40 2.814.000 glav, dočim je bilo v prejšnjem poslovnem letu prevoženih samo 1.494.000 glav.

Italijanska proizvodnja svile. Italijanska proizvodnja naravne svile je že nekaj let na tretjem mestu za Japonsko, ki je v svetovni produkciji naravne svile na prvem mestu. Proizvodnja svilenih mešičkov je narasla v Italiji leta 1940 na 34 milijonov kilogramov, dočim je znašala leta 1938 le 20 milijonov kg. Neugodno vremensko razmere letošnje pomladi in pa pomanjkanje zadostnih delovnih moči sta povzročila, da sviloprejštvu l. 1941. ni doseglo visoke količine prejšnjega leta. Prehodni zastoj pa bo komaj malo vplival na visoko konjunkturo italijanske svilene industrije. Za sveže kokone bodo dobili producenti z državno pomočjo lanske cene, namreč 15 lir za kilogram. Na temelju dogovora med producenti in industriji z dne 5. avgusta t. l. bodo del letošnjega pridelka kokonov prodali takoj po ceni 22,5 lir za kilogram. Letos bodo prvič razširjene premije tudi na sviloprejštvu. »Narodna družba za svilo d. d.« je stavila na razpolago vsa svoja sredstva za pomoč kmetom, ki goje sviloprejk, za poučevanje novih metod ter jim je brezplačno razdelila mnogo murv.

Nova sladkorna tovarna v Kalabriji. Dne 16. t. m. je italijanski poljedelski minister odprl v Kalabriji novo sladkorno tovarno. Nova tovarna je postavljena na beneficirani pokrajini Santa Evfemia. Tako ima sedaj tudi južna Italija, kjer se je sladkorna pesa dobro obnesla, lastno tovarno za predelovanje sladkorne pese v sladkor.

Finančna uprava na južnem Madžarskem. S šestnajstim avgustom je bila uvedena madžarska finančna uprava v tistih krajih bivše Jugoslavije, ki jih je zasedla Madžarska. Pri preracunanju starih davčnih dolgov iz dinarjev v pengo so vzeli en peng za 10 din. Poslovati so začeli tudi nove carinarne v Subotici, Osijeku, Palanki in Apatinu.

Enotni čevlji na Madžarskem. Iz Budimpešte poročajo, da bo zaradi pomanjkanja usnja in zaradi čim bolj gospodarsvene izrabe usnja ter v svrhu čim uspešnejše preskrbe prebivalstva s potrebno obutvijo omejena proizvodnja čevljev na 9 tipov. Za izdelovanje čevljev z neusnatjimi podplatji mora dati dovoljenje minister za javno preskrbo. Te odredbe ne veljajo za tiste čevlje, ki jih izdelujejo iz svinjskega usnja.

Sodelovanje med Bato in Madžarskim kapitalom. Firma Bata, ki ima na Madžarskem že eno tovarno za čevlje, ki zaposluje 1500 delavcev, bo v dogovoru z madžarskimi oblastmi začela v oktobru obratovati še ena Batova tovarna za čevlje. Ker dela Bata v skladu s madžarsko vlado, bo pri tem novem podjetju udeleženi tudi madžarski kapital.

Nemško-madžarska filmska pogodba. V Berlinu je bila podpisana nemško-madžarska filmska pogodba. V bodoče bo med obema državama prosta izmenjava med filmi. V letu 1941-42 bo predvajanih v Nemčiji najmanj 5 madžarskih filmov v Nemčiji. Doslej madžarskih filmov v Nemčiji niso uvažali. Na drugi strani pa bo povečan izvoz nemških filmov v Madžarsko.

Leta 1941 30 milijard mark davkov v Nemčiji. Državni tajnik nemškega finančnega ministrstva Fritz Reinhardt poroča v listu »Deutsche Steuerzeitung« o ugodnem razvoju davčnih dohodkov v Nemčiji. V računskem letu 1940 so znašali davčni dohodki v Nemčiji 27,2 milijard mark, po približnih cenah pa pričakujejo, da bodo znašali leta 1941 30 milijard mark. Na ta način bo navzlic vojni ohranjen red v nemškem gospodarstvu. Pri tej priložnosti piše državni podtajnik tudi o lažnih govorih, češ da bo država zahtevala oddaje premoženja in da bo zaslepla hranilne vloge in izjavila, da so vse te govorice neosnovane ter izmišljene.

Zaposlenost žensk v Nemčiji. »L'Eco di Roma« objavlja najnovejšo statistiko o zaposlenosti žensk v Nemčiji in pravi, da je sedaj že nad 300.000 žensk v javnih službah in raznih vrstah narodne proizvodnje. Ker spontani dotok žensk v službe zahteva uvedbo posebnih pravnih določil. Zato preučujejo osnutek novega zakona, ki naj pravno uredi službena razmerja zaposlenih žensk bodisi v javnih, bodisi v zasebnih služ-

bah. Če zaznamujemo število v letu 1932. v Nemčiji zaposlenih žensk s 100, potem se je ta indeks dvignil l. 1934 na 108, l. 1935 na 112, l. 1938 na 135, l. 1939 na 149,9, l. 1940 na 150, posebno visoko pa je poskočil v zadnjih mesecih.

Atenska borza bo verjetno zopet odprta. L. E. I. poroča iz Atene: Od začetka vojne je bila atenska borza zaprta. Sedaj se čujejo glasovi, da so med gospodarskim ministrom in zasedbenimi vojaškimi oblastmi pogovori o možnosti ponovnega odprtja atenske borze. To bi bilo važno za ureditev gospodarstva v deželi in upati je, da bodo dogovori v kratkem dovedli do pozitivnih rezultatov.

Judovska imovina na Slovaškem. Iz popisa judovskega premoženja na Slovaškem je razvidno, da imajo Judje 4288 milijonov kron celokupnega bruto premoženja, obremenitve tega premoženja pa znašajo 1124 milijonov kron. Judovsko premoženje je razdeljeno takole: 610 milij. na zemljišča, 251 milij. hišna posest, 962 milij. razna podjetja, 1444 milij. kron pa imajo kapitala. Iz tega izhaja, da odpade na vsakega Juda 58.309 kron čistega narodnega premoženja. Na Slovaškem živi namreč 89.000 Judov. V zvezi s tem je izdala slovaška vlada odredbo, da smejo biti Judje udeleženi v trgovskih in industrijskih podjetjih le s 24% kapitala. Pri delni arizaciji slovaških gospodarskih in industrijskih podjetij mora torej priti v arijske roke 76% kapitala. To velja za stara in nova podjetja.

Dve vrsti ljudskega kruha na Slovaškem. Prehranjevalne oblasti na Slovaškem so odredile, da se smeta sedaj prodajati dve vrsti ljudskega kruha: prvi kruh je narejen iz moke, ki vsebuje 90% mešanice iz pšenice, ržene in ječmeneve moke in 10% krompirja, druga vrsta pa vsebuje 90% pšenične moke in 10% krompirja. Cena za kilogram kruha je določena na 2,40 kron. Na Slovaškem dobi oseba 15 kg kruha na dan, težki delavci pa več. Ko bo prišla iz mlinov nova moka, je obljubil minster za prehrano zvišanje teh obrokov.

Zopet beli kruh v Turčiji. Iz Ankare poročajo, da so začeli tega tedna začeti v Turčiji zopet peči beli kruh. Ječmena mu ne primešujejo več, pač pa vsebuje nekoliko več otrobov.

Romunski kmetijski načrt za l. 1941-42. Romunsko kmetijsko ministrstvo je izdelalo načrt za posevke za prihodnje leto. Površina z žitaricami posejane zemlje bo ostala približno nespremenjena, mnogo večja površina kakor doslej pa mora biti posejana z industrijskimi rastlinami, oljarkami in zelenjavni. Se sedaj so v teku priprave, da bo seme jesenskih posevkov dobro. S posebnimi prosti ga bodo imunizirali proti ognju. Posebne odredbe so bile izdane za Besarabijo in Severno Bukovino.

Proizvodnja sladkorja na Švedskem. Švedska krije svojo potrošnjo sladkorja večinoma z lastno proizvodnjo, primanjkljaj pa uvaž. V letih 1936-1938 je znašala povprečna domača letna proizvodnja sladkorja 2,8 milijonov kvintalov, uvozili pa so ga na leto povprečno 75.000 kvintalov. Kave je uvozila Švedska letno okoli pol milijona kvintalov, čaja pa 4500 kvintalov. Ker je sedaj zaradi vojne uvoz tega blaga otežkočen, je uvedla država za potrošnjo tega blaga strogo racionalizacijo.

SA Andre Citroën Paris, največja francoska avtomobilska družba, izkazuje za leto 1939-40 kosmat donos 180 milijonov frankov. Tovarne so izdelovale v prvi vrsti lahke borbene vozove in tanke. Na dividendo odpade 20 milijonov frankov čistega dobička.

Koliko tovornih avtomobilov ima Francija. Po statistiki strokovnjakov je imela Francija pred izbruhom vojne okoli 2.300.000 tovornih avtomobilov. Med vojno je bilo uničenih ali zgubljenih 1.300.000 avtomobilov. Od preostalega milijona je sedaj v prometu kakih 300.000 avtomobilov, ostalih 700.000 avtomobilov pa je izven prometa, ker ni bencina. Francoska avtomobilska industrija izdelala na leto normalno 300.000 avtomobilov.

Omejitve vinskega konzuma v Franciji. V Montpellieru in Bordeauxu se vodijo pravkar pogajanja med zastopniki vlade in vinogradniki. Njihov namen je omejitev konzuma v prihodnji vinski letini. Predsednik zveze francoskih vinskih trgovcev je izjavil, da bo do nove trgate lahko ustrezno samo 70% normalnega vinskega konzuma in da zaradi pomanjkanja vina ne bodo mogli izvažati v Nemčijo več kakor 3% novega pridelka. Lanska vinska letina je bila namreč zelo slaba. Dosegla je le 40 milijonov hektolitrov, dočim da normalna vinska letina v Franciji vsaj 60-70 milijonov hektolitrov vina. Nasprotno pa je bil konzum zaradi vojne večji, poleg tega pa niso vsega grozdja iztisnili v vino, marveč so ga mnogo porabili za proizvodnjo sladkorja in kot jed.

Uvoz zlata v Zedinjene države. »Il Sole« piše: Letno poročilo Federal Reserve Bank za leto 1940 kaže, da je prenehalo perioda uvažanja zlata v Zedinjene države, povzročena zaradi bega kapitala. Od avgusta 1938 pa do konca l. 1940 je dobilo finančno ministrstvo za okoli 8.500 milijonov dolarjev zlata tujega izvora, dočim je nova produkcija zlata v tujini v istem času dosegla komaj 3000 milijonov dolarjev. Do konca l. 1940 je bila razpoložljivost s tujim zlatom izčrpana, od takrat naprej pa je uvoz normalen, t. j. samo od nove produkcije. Ameriške dobave Angliji na osnovi zakona o »Lend and lease«, krediti, dovoljeni od Export-Import banke in stabilizacijski fond Zedinjenih držav so imeli za posledico omejitev pošiljanja tujega zlata v Ameriko. Uvoz letošnjega leta ne presega več normalne zlate produkcije na svetu, ki doseže letno, vključivši SSSR in Japonsko 1300 milijonov dolarjev.

Španija ima 25.500.000 prebivalcev. Po zadnjem šteju ima Španija 25.500.000 duš. Madrid in Barcelona imata nad 1 milijon prebivalcev. 14 drugih mest pa je takih, ki imajo nad 100 tisoč prebivalcev.

Skrite lepote naše Dolenjske

Županova jama pri Grosupljem je biser kraškega podzemlja — Urejena pota, stopnišča in električna razsvetljava

Ko dandanes izletniki tako radi odhajajo na Dolenjsko in ko so celo kolesarji spoznali, da vodijo tako prijetne ceste med zelenimi dolenjskimi griči, je v resnici čudno, da večina pozablja, da imajo tako blizu Ljubljane naravno čudo, ki ga še večina ne pozna. Nedaleč od Grosuplja leži Županova jama, skrita v gozdnatem pobočju. Je to edina jama, ki je na ozemlju naše pokrajine še lepo urejena in pripravljena za sprejem obiskovalcev. Od Grosuplja je le še 5 km do jame. Po lepi gladki cesti pridemo najprej do Ponove vasi in zavijemo od tod po 3 km dolgi gozdni cesti, ki je že toliko urejena, da jo zmore tudi kolesar, proti jami. Na levo od poti je na gričku zgodovinska znamenita cerkev, imenovana Tabor. Je to še edina cerkev, ki jo obdaja pravo taborno obzidje, za katerim so se vrli Dolenjci branili pred Turki. Na vsakem vogalu obzidja stoji še danes obrambni stolp. V obzidju so se še ohranile ozke strelne line,

»Matjažev prestol« v Veliki dvorani.
Foto: Kramarič Vekoslav.

skozi katere so branilci streljali na Turke. Tik pred jama je urejena tudi okrepčevalnica, kjer si izletnik lahko pogasi žejo. Jama je vsako nedeljo odprta in razsvetljena in vodi jo obiskovalce vodniki po dobro zavarovani in lepi poti. Kdor še ni videl pred nekaj leti na novo razširjene jame ob električni razsvetljavi, naj ne zamudi priložnosti ob lepih jesenskih nedeljah. Ne bo mu žal!

Delo podjetnosti poedinca

Kakor je jama s svojimi kraškimi lepotami prav gotovo najbolj zanimiva in ogleda vredna točka dolenjskega kraša, tako je še bolj zanimiva zato, ker je bila urejena iz zasebnih poštvalnosti leta 1940 umrlega župana Josipa Permeta iz Ponove vasi. Leta 1926 je jama odkril župan Perme in se tako navdušil zanjo, da jo leta in leta delal s svojimi sinovi in prijatelji v jami ter jo tako pripravil za občinstvo. Najprej je napravil zasilen vhod skozi luknjo v stropu jame. Skoraj deset let je minilo, preden je mogel zvezati odkrito in lepo kapniško jama s kakimi 100 m oddaljeno Ledenoico. Ta jama je dobila svoje ime po tem, ker se je v njej pozno v pomlad obdržal led in so hodili po njej vanjo kmetje od blizu in daleč. Vhod v to jama je bil ugoden in zato je hotel župan Perme ustvariti zvezo med Ledenoico in odkrito jama in se tako znebiti nekoliko nerodnega vhoda v pravo Županovo jama. Ta je bil namreč skozi luknjo v stropu in po navpični lestvi v globino. In res je bila leta 1935 dokončana zveza Ledenoice z Županovo jama in izpeljan prehod za pešce.

Župan Perme je vedel, da jama vse dotlej ne bo mogla obiskovalcem pokazati čudes, dokler ne bo dobro razsvetljena. Zato je poskrbel, da so leta 1936 napeljali v jama tudi elektriko in jama razsvetlila. Ob binkoštnih leta 1936 so prvič zagorele električne luči v jami in od tedaj je Županova jama v resnici vredna ogleda. Seveda delavnemu županu to še ni bilo dovolj. Razlikoval je odkrite dvorane do zadnjih podobnosti. Leta 1937 so odkrili nove dvorane, do katerih so pa morali v naslednjih letih z velikim naporom prekopati zvezne rove. Pred dvema leti so bile priključene na novo odkrite dvorane že doslej dostopnim, zgrajene so bile stopnice in pota. Tako je jama danes lep niz najbolj različnih in pravilnih dvoran. Obiskovalce

se v njih mudi dobro uro, ne da bi mu bilo dolgčas in ne da bi nehal občudovati kraške tvorbe, ki jih je v tisočletjih ustvarila voda.

Sprehod po jami

Vhod v jama je zaprt z velikimi železnimi vratmi, za katerimi se spuščajo betonske stopnice v Ledenoico. Je to velika in dolga dvorana, v kateri seveda ni več lepih kapnikov, saj je bila dvorana skozi stoletja dostopna in so naši dedje, ko so bežali pred Turki, skrivali v njej ne samo svoje družine, ampak tudi živino. Iz Ledenoice vodi umeten rov, kakih 50 m skozi živo skalo, nato pa prehaja v tako imenovano Srebrno dvorano. Ta je visoka le en in pol metra in je zaraščena s pravi mgozdom kapnikov. Pot je še vedno meter globoko vsekana v skalo, tako da ima obiskovalec vtis, da hodi po nizkem strelskem jarku, okrog katerega rastejo snežnobeli kapniki. Odtod preide dvorana v Srednjo dvorano. Skozi njen strop je bil narejen svoj čas prvotni vhod, ki je sedaj pokrit z železnim pokrovom. Skozi ozko špranjo v stropu sije dnevna luč, slaboten pozdrav belega dne. Odtod naprej se vrste kapniške lepote, kakor da bi bile na razstavi. Kmalu privede lepa pot v Glavno dvorano, ki je dolga 50 m, široka 20 m in visoka 10 do 20 m. Na tleh leže velikanski kam-

nitni kvadri, ki so deloma zaliti s blestečo se sigo. Iz posanih tal pa rastejo povsod, kamor seže oko, lepi in mogočni kapniki raznih barv. Kristalna belina lesketajočega se apnenca se preliva zdaj v rumeno, sedaj v oranžno barvo. Mogočna dvorana je temeljito razsvetljena, po njej pa vodi krožna pot, tako da si človek ogleda lahko dvorano z vseh strani. Odtod naprej vodi pot v Malo dvorano, v kateri so zanimive sigaste ponve in velike kapniške tvorbe. Najlepše presečenje pripravlja jama šele ob koncu, v zadnjem in pred nedavnim odprtem delu. Zanj, Veličko dvorano krasi v sredi mogočna skupina kapniških stebrov, ki so dobili ime Matjažev prestol. Ta skupina je v resnici najlepša v jami ter človek kar ne more odtrgati pogleda od nje. Pot nazaj ni nič manj zanimiva, saj se kažejo obiskovalcu sedaj lepi pogledi na kapnike in kraške tvorbe z druge strani.

Jama je za vsakega, ki še ni videl v resnici lepe kraške kapniške jame, prav zaradi svoje pestrosti in veličastnosti vredna obiska. Najvažnejše za vsakega izletnika pa bo vsekakor dejstvo, da se za obisk jame ni treba prav nič pripraviti. V navadnih čevljih ali sandalih gre človek lahko v jama. Kjer so klanci, so zgrajene betonske stopnice, drugod pa je pot posuta s suhim peskom. Kjer je morda pot speljana ob strmim bregu, varuje gledalca ograja. Vse skupaj je le še enostaven, ugoden poln in prijeten sprehod. Edino, kar naj nihče ne pozabi, je topla jopič. V jami je namreč precej bolj hladno, kot zunaj. Kdor hoče torej imeti nedolgo polno lepih užitkov, naj obišče Županovo jama, da se bo prepričal, kaj vse nam nudi naša Dolenjska.

Knjižni zakladi vseučiliške knjižnice pod novo streho

Dva poletna meseca se je skoraj neopazno selila vseučiliška knjižnica iz starih prostorov v novo palačo vseučiliške knjižnice. Počitnice, katere je druga leta vseučiliška knjižnica vsaj deloma uživala, so bile letos čas najhujšega, najbolj naporega in tudi izredno odgovornega dela. Ves ta čas je ravnatelj dr. Šleibinger z vsemi svojimi znanstvenimi sodelavci in drugim pomožnim osebjem skrbel, da bi se knjižni zakladi dragocene vseučiliške knjižnice spravili v novo stavbo. Opravljeno je bilo v resnici ogromno delo in vsakdo je pomagal po svojih močeh ves dan. Saj je bilo treba prepeljati bogato zbirko v redu v nove prostore in jo v redu zopet zložiti v sproti pripravljene police. Vodstvo knjižnice sicer za vso to razsežno selitev ni imelo skoraj nobenih sredstev, imelo pa je dovolj požrtvovalnosti in nekaj naklonjenih prijateljev, ki so dali za selitev na razpolago najnujnejše pripomočke. Tako si je vodstvo knjižnice izposodilo nad 100 priročnih lepih in velikih zabojev, v katerih so se knjige mogle prepeljati brez škode. Medtem, ko so nekateri z vso vestnostjo zlagali knjige v zaboje, so drugi pazili nanje med prevozom, tretji pa so jih zopet zlagali v na novo postavljene police v skladiščih vseučiliške knjižnice. Tako je vsega skupaj bilo prepeljanih 600 polnih zabojev raznih knjig manjšega formata. Knjige večjega formata so zlagali kar na vozove, seveda previdno in tako lepo, da pri prevozu niso knjige niti najmanj trpele. Prav tako so z vozovi prepeljali vso ogromno časopisno zbirko, tako vezane letnike, kakor tudi sklade nevezanih časopisov. Za prevoz teh zbirke je bilo potrebnih nad 100 vozov.

Sedaj je vsa velikanska zbirka knjig že spravljena v prostorih vseučiliške palače. Police, v katerih so spravljene knjige, so stare, porabili so iste, ki so bile že doslej v stari licejski knjižnici. Prav to je še posebej oviralo selitev, saj so morali sproti prazniti velike police, jih nato razstavljati in prepeljati v novo stavbo, kjer so jih zopet postavili v četrtem nadstropju tako, da so mogle sprejeti knjige. Kovinaste police, ki so bile naročene v Nemčiji, še niso prispale v Ljubljano. Šele pred nedavnim smo dobili v Ljubljano obvestilo, da jih tvečkar od tam, kjer sedaj čakajo, ne bo odpelala naprej, dokler ne bodo popolnoma izplačane. V Ljubljani pa so bile plačane police že konec marca. Denar je bil odposlan v banko v Beograd, ta naj bi nakazala denar naprej v Nemčijo. Vojni dogodki, ki so začetkom aprila nastopili, pa so preprečili nakazilo denarja v Nemčijo. Zmeda, ki je potem nastala, pa je bila kriva, da vodstvo knjižnice v Ljubljani sploh ni dobilo obvestila, da v Ljubljani nakazani denar ni prišel v Nemčijo. Kakor hitro je bilo vodstvo knjižnice obveščeno o tem, da je denar še v Beogradu, je prosilo vse pristojne činitele za pomoč. Eksc. Visoki Komisar se je z vso vnemo zavezal za to tako važno zadevo in tudi dosegel, da bo banka v Beogradu denar nakazala v Nemčijo. Tako bo končno dvignjena zapora nad jeklenimi policami, ki bodo končno priromale v Ljubljano.

Za vseučiliško knjižnico in njeno notranjo ureditev pomenja seveda zakasnela pošiljka kovinastih palic ogromno ponovno delo. Ko bodo police prišle v Ljubljano, jih bodo postavili v skladiščih v tretjem nadstropju. Nato pa bodo začeli prenašati knjige iz starih polic v četrtem nadstropju v nove police v tretjem nadstropju. Treba bo torej seliti vdrugič. Čeprav bo ta druga selitev, hvala Bogu, pod isto streho, bo vendar zahtevala prav toliko pazljivosti in požrtvovalnosti, kakor prva. Trpelo bo v prvi vrsti vse osebe, ki bo pri svoji priznani vni skušalo vse ogromno delo opraviti samo. Hvala Bogu, da bo del knjig ostal na svojem mestu v glavni čitalnici. V policah teh dvoran, ki segajo skozi dve etaži, je spravljanih in lepo urejenih okrog 14.000 del — tekočih števil. Ker imajo mnoge po več zvezkov, je vsega skupaj v glavni dvorani spravljanih skoraj 30.000 knjig, ki bodo tam tudi ostale.

Če je glavna selitev srečno opravljena, ne smemo seveda misliti, da je prišel za osebe knjižnice že čas običajnega vsakdanjega dela. Še dolgo ne! Sedaj selijo staro opravilo, brez katere je vsako poslovanje nemogoče. Za novo opravilo je po naklonjenosti Eksc. Visokega Komisarja dovoljena znatna vsota, vendar oprava še ni izdelana. Zato bo tudi za opravilo prišla še ponovna selitev. Poleg tega so se v palačo vseučiliške knjižnice vselili skoraj vsi zavodi in seminarji filozofske fakultete, kar sploščeta, ko se je delal načrt za palačo, ni bilo mišljeno. Zaradi tega so delovni prostori knjižnice povsod doživeli utesnitev, ki bo pri sedanjih razdelitvi prostorov deloma ovirala knjižnične posle. Prav zaradi tega bodo potrebne še manjše adaptacije, ki bodo tudi zahtevale svoj čas. Seveda, najhujše delo je vendarle opravljeno. Čeprav naša javnost doslej ni imela priložnosti, da bi si mogla ogledati začasno ureditev knjižnice v novih prostorih in čeprav ni mogla zasledovati vsega ogromnega dela in spoznati požrtvovalnosti vsega oseba knjižnice, ki je to delo opravilo, smo prepričani, da smo vsem tem tihim delavcem dolžni v imenu slovenske kulturne javnosti najpristranejšo zahvalo za vso ljubezen, s katero so selili knjižne zaklade naše najvišje kulturne ustanove.

Prošnja občinstvu

Ljubljanska medicinska klinika je končno začela z delom. Institucija, ki ima nalogo izolirati mladega medicinarja ter ga izročiti slovenskemu narodu z nalogo, da ga zdravi in varuje pred propadanjem, je odprla svoja vrata. Želja vsakega posameznika, naj si bo bogat ali siromašen, naj bi bila, da ga zdravi zdravnik po najnovejših principih. Medicince se more naučiti svoje stroke samo, če odgovarjajo zavodi vsem modernim zahtevam. Ko bomo to dosegli, bo lahko naša fakulteta tekmovala s tujskimi, starimi univerzami. Veliki in mali tuji narodi se dobro zavedajo tega pomena. Oni ne prepuščajo skrbi za dotacije je državnim institucijam, posamezniki prav dobro vedo, da je njihova socialna dolžnost do naroda, da iz lastnih sredstev podpirajo posamezne klinične institucije. Premožni ljudje z globoko razvitim socialnim čutom prevzemajo obiskovanje celih bolnišnic, da ne govorim o vzdrževanju posameznih postelj. Kaj pa naj bi bilo bolj plemenito, kot pomagati človeku, kateremu je usoda ugrabila ono, kar je vsakemu najdražje: zdravje. Naši gospodarji in naši kapitalistični fundirani krogi pa so do sedaj le v malem številu posnemali tuje narode. Vendar pa mislimo, da je tudi pri njih razvit čut za socialne potrebe, samo, da se nanje ne spomnijo. Interna klinika je odprla vrata vsakemu, rabi pa za notranjo ureditev, t. j. za drage laboratorije obilnih dotacij. Zato apeliramo tem potom na vsakega, da pripomore z dobrovoljnimi prispevki do končne ureditve. Vsi oni, ki ne bodo ostali gluhi na mojo prošnjo, si bodo postavili najlepši spomenik, saj bodo darovali v resnici za najvišji in najbolj potreben medicinski institucijo. Imena darovalcev bodo objavljena v dnevniki in vpisovana v spominske knjige dobrotnikov medicinske klinike. Imena onih, ki bodo poklonili večje vsote, bomo napisali nad posamezne bolniške postelje. Prispevke naslovite: Kraljeva medicinska klinika v Ljubljani, Zaloška cesta 2. Predstojnik medicinske klinike, profesor dr. Karlo Lužický.

Na starem pokopališču išče bogat zaklad

Iz Istambula poročajo, da se je na tamošnje območje obrnila s posebno vlogo neka stara Armenka, v kateri prosi za dovoljenje, da bi smela nadalje razkopavati grob na starem pokopališču, ker misli, da bo prišla do zaklada v vrednosti nad milijon turških lir. Armenka meni, da je pri pregledu listin nekega svojega davnega prednika prišla na opozorilo, da je dotični njen sorodnik med rusko-turško vojno zakopal zaklad v grobu. Finančni minister, ki je razpravjal o tej vlogi, jo je ugodno rešil ter sedaj Armenka ne lahko hrpa po grobu in išče zaklad.

Sport

SK Mars : SK Mladika

V nedeljo bodo na idealnem igrišču Marsa za Kolinsko tovarno igrali Marsovc in Mladikarji prvo zanimivo prijateljsko tekmo. Mladika se je ravno letos povzpela zelo visoko. Moštvo je mlado, posebno napad igra zelo prodorno in je nevarno pred vsakim golom. Prejšnje čase se nismo brigali, kakšen bo izid srečanja med Marsom in Mladiko, sedaj se pa že moramo za to srečanje malo bolj zanimati, saj je ravno letos Mladika presenetila marsikoga »od goraj«.

Tekma bo dopoldne ob 10 s predtekmo juniorjev obeh moštev s pričetkom ob 9.

Povratne tekme

Hermes : Ljubljana ne bo

Zveza je na njeno mesto v nedeljo določila reprezentančno tekmo Ljubljana proti Ljubljanskemu prvemu razredu.

S temi pokalnimi tekmami, ki so bile spomladami zamišljene kot nekaj izhod za silo, kot nadomestek iz zadrege za nenadoma prekinjeno prvenstveno tekmovalje, je res pravi križ. Še tik pred koncem ne morejo tekmovalci v redu spraviti pod streho. Pojavile so se formalne težkoče, ki so napotile zvezni poslovni odbor, da je zadnjo tekmo, povratno med Hermesom in Ljubljano, preložil na 31. avgust.

Za to nedeljo pa je poslovni odbor SNZ določil reprezentančno tekmo med belo-zeleno enajstoroico in moštvom, ki ga postavijo vsi drugi ljubljanski klubi. Zvezni kapitan je že določil 15 igralcev, po pet iz Marsa in Hermesa, dva od Jadrana in po enega od Most, Mladike in Korotana, iz katerih bo na samem igrišču sestavil moštvo, ki naj bo resen nasprotnik Ljubljani.

Ljubljana je dala na zadnji seji poslovnega odbora verificirati za svoje barve lepo število novih igralcev. Nekatera imena — kakor brata Starca iz Maribora, pa Vesnaver tudi iz Maribora in Udovč iz Kragujevca — niso našim športnikom tako nova. Ti bodo gotovo ojačali belo-zeleno vrsto, ki so zadnje čase bile precej razredčene. Seveda je težko reči, ali se bodo te nove moči že takoj v prvem nastopu obnesle.

Veekakor je na sporedu zanimiva tekma, ki bo dala, kar trenutno Ljubljana v nogometu najboljše premore. Spričo znane zagrizenosti, s katero ljubljanski klubi vedno zaigrajo proti moštvo Ljubljane, je pričakovati, da bo iz teh klubov sestavljeno moštvo hotelo še tem bolj dokazati, da se tudi izven belo-zelenih vrst igra dober in resen nogomet.

V predtekmi nastopita Jadran in Moste. Predtekma prične ob 16, reprezentančna tekma pa ob 17.30. Vstopnina je nizka: tribunski sedeži 6 lir, stojišča 4 lire, mladinske vstopnice 2 lire.

Liopart, španski najboljši dirkač. V Barceloni so bile na dirkališču Palma di Malore državne kolesarske dirke na 100 km. Zmagal je Liopart s časom 1.46,16 in eno petino. Drugi je bil Robusa, tretji Canals.

Priprave za mednarodno žensko plavalno tekmo v San Remu. Dne 24. avgusta bodo ženske mednarodne plavalne tekme Italija : Madžarska. Organizacija teh tekem, ki bodo v enem najlepših bazenov Sredozemlja, v San Remu, vodi zastopnik italijanske plavalne zveze. Vse plavalke so že od sobote v San Remu, kjer pridno trenirajo. V italijanski postavi so: Figari, sestre Ruzler, Stepančič, Kusinec, Campreger, Crugnola, Radivo, Balsamo, Bertuzzi, Scherl, Rigoni, Prekop in Terile. Madžarska postava pa je: Gerle, Tiszolcey, Borsadi, Levoz I in II, Leonicz, Novak, Zsagot, Lisety in Raakossy. Madžarske tekmovalke bodo v spremstvu zastopnikov madžarskega plavalnega sporta prispale v petek v Benetke, odkoder so bodo napotile v San Remo.

Ameriška smučarska zveza ni več v FIS-I. Iz Stockholma poročajo, da je mednarodna smučarska zveza, ki je imela te dni svojo skupščino v Švedski, dobila sporočilo od ameriške smučarske zveze, da Združene države izstopajo iz te mednarodne organizacije. Za ta izbris ni bil dan nikak povod, končno pa se dosedaj tudi smučarska zveza Združenih držav ni kdovekak udeleževala mednarodnih športnih smučarskih tekmovalj in dosedaj ni dosegla še nobenih zmag.

Nogometne tekme za švicarski pokal. Nogometne tekme za švicarski pokal za sezono 1941-42 se bodo igrale med 212 moštv.

Mednarodne nogometne tekme. V tekočem mesecu bi se morale vršiti nogometne tekme med Finsko in Švico, ki so pa odložene na nedoločen čas. — Švica je sklenila pogajanja za nogometne tekme z Madžarsko, ki bodo v Zürichu 16. novembra. — Nogometna tekma Španija-Švica bo najbrže 28. decembra. — Švica se pogaja tudi za nogometne tekme s Francijo in Portugalsko.

Nov rekord na 1500 m. Danec Jacobsen je na neki prireditvi, na kateri so sodelovali tudi Madžari, dosegel nov danski rekord na progi 1500 m s časom 3:57,2.

Rotterdamske lahkootletke tekme. V Rotterdamu so bila lahkootletka tekmovalja kot predigra državne prvenstva. Osendarp je na 100 m dosegel čas 10,6, Baumann na 800 m 2:01,0. Znani skakač Braser je vrzel disk v daljavo 46,20 m, Carlies je skočil v višino 1,80 m, Lamore je skočil s palico 3,65 m, Houtmann pa je skočil v dandne se italijanske plavalke pripravljajo za srečanje z madžarskimi, katero bo v San Remu dne 14. avgusta. Znano je, da je bazen v San Remu objavila imena svojih plavalok, ki bodo tekmovali na tej tekmi: 100 metrov prosto in štafeta 4x100 m: Figari Giulia, Kussnig Adalgisa, Ruzzier Grazia, Cantaro Mirella, Stepančič Gina. 400 m prosto: Campreger Carla, Crugnola Maria, Rigoni Maria Teresa, Terile Annamaria. 100 m hrbtno: Balsamo Lucia, Bertuzzi Maria, Scherl Maria. Skoki: Candi Maria, Pautasso Maria, Perrot Lanzi Tatjana.

Svetovni rekord v štafeti. V Stockholmu so bile lahkootletke tekme v teku in štafeti. Zmagali so stockholmski gasilci in tako pobili dosedanj svetovni rekord v štafeti 4 krat 1500 m, katerega so dosedaj držali Finci s časom 15,42.

Meksikane Lemis, svetovni prvak v peresni teži. Iz Los Angelesa poročajo, da je Meksikanec Ritchie Lemis iz Kalifornije postal bokarski svetovni prvak ob priliki svojega srečanja v ringu z dosedanjim svetovnim prvkom v peresni teži Petom Scalzo, katerega je premagal.

Hrvatska sprejeta v FIFA. Iz Zürichu poročajo, da je bila prošnja Hrvatske, da bi bila sprejeta v mednarodno nogometno zvezo, odobrena. S tem je bila Hrvatska sprejeta v FIFA (mednarodna nogometna zveza).

Naročite „Slovenčev koledar“!

Blazinica

Sestra Polikarpa je slabe volje. Blazinico za igle, ki jo je s toliko ljubaznosti izdelala po podobi Srca Jezusovega, je zamazala vandalska roka... Toda to je cela zgodba!

Sestra Polikarpa nadzoruje večerno učenje v zavodu sv. Ottilije. Ona daje nasvete učenkam, kadar gre za rešitev težkega problema ali za težko slovnično nalogo. Njo najbolj ljubijo izmed vseh redovnic zavoda in jo še najbolj poslušajo. Kajti, da jo ubogajo, uporablja čisto svoje sredstvo; zanaša se na srce iz rdečega blaga, ki je sedaj vzrok njene žalosti.

Kadar je katera izmed njenih učenek neposlušna, poredna ali nepazljiva, prijazno reče sestra Polikarpa, kažoč na blazinico, ki je obešena na steni:

»Otrok moj, pojdi in zabodi iglo v Srce Jezusovo...«

Učenka to nerada izvrši, ker se zaveda moralne boli, ki jo je s svojim obnašanjem zadala Gospodu.

Nasprotno pa, kadar je kaka učenka posebno pridna, prijazna in ljubezniva, reče sestra Polikarpa:

»Mala, pojdi brž in izderi eno iglo iz Srca Jezusovega...«

In otrok zardi od sreče in ima občutek, da je tako olajšal božje Srce.

Onega dne pa je bila Monika, najraztresenejša učenka malega oddelka, zelo neveselna. Ne da bi bila hudobna; bilo je prebudo njeno malo srce. Toda nagajiva je, tako nagajiva, da je med francosko nalogo spravila v zasmeh ime same sestre Polikarpe, ko je imenovala tri imena svojega stavka: Polikarpa, Lipokarpa in Karpapoli... in se je, ko ji ta burka še ni zadostovala, lotila las svoje tovarišice Jakobe, kateri je s klejem zlepila konec kite.

Priznali boste, da je bila Monika onega dne nekoliko od sile; in ne eno, ampak tri igle ji je velela sestra Polikarpa zabosti v Srce Jezusovo... Monika je v joku zabodla tri igle in prisegala, da ne bo več prizadevala zla Njemu, ki vidi vsa naša dejanja...

Kako naj bi ljubila in spoštovala Boga, ki ga ni poznala, ki ga ni nikoli videla, če pa ni bila zmožna biti dobra in prijazna do svoje vsakdanje okolice?

S težkim srcem je šla Monika nazaj na svoje mesto in govorila kol sama zase:

»Vse bom storila, da se izpreobrnem, toda med tem bom nekaj naredila. Že vem, kaj!«

Ko je prišla drugi dan sestra Polikarpa in so njene oči preko naočnikov iskale po učilnici ter je držala s prsti rdečo srce, sedaj čisto rjavo, je Monika edina povsela glavo.

»Kdo si je upal to storiti!« je rekla sestra Polikarpa. »Kdo je odstranil igle?«

Popoln molk je vladal v učilnici...

»Ona, ki bo priznala svojo krivdo, ne bo kaznovana... Katera izmed vas je zamazala Srce Jezusovo?«

Zaskrpal je pult in dve mejni nogi so videli teči proti pisalni mizi. Bila je Monika. Oči so ji sijale in glavo je držala pokonci. Čutili so, da se je strašen notranji boj izvršil pred to odločitvijo.

»Sestra, jaz sem bila. Jaz sem bila, toda prisegam vam, da ga nisem zamazala... Le vse igle sem odstranila in ga namazala... z jodovo tinkturo... da bi ga razkužila!«

Nato je povzdignila svoj drobn glas:

»Nikoli, sestra, nikoli več ne bom zabodla igle v Srce Jezusovo, ker se bom na vso moč potrudila, da bom modra.«

In izlegnila je svoj kazalec proti osupli sestri Polikarpi... in resno rekla:

»Če me bočete kaznovati, ker sem zmeknila jodovo tinkturo, dobro, zbudite mi prst!«

(Liane Roskin-Menart.)

Drobne novice

Koledar

Sobota, 23. avgusta: Filip Benič, sp. Konec pasjih dni.
Nedelja, 24. avgusta: 12. pobinkošna; Jernej, apostol; Ptolomej, škof; Avrea, dev. in muč.

Glavni tajnik Zavoda za fašistično kulturo v Ljubljani

V četrtek, dne 21. avgusta je prispel v Ljubljano glavni tajnik instituta za fašistično kulturo, dr. Longo, katerega spremlja dr. Ferrari, glavni ravnatelj instituta za Italijane v inozemstvu. Dr. Longo je obiskal krajevni sedež instituta za italijansko kulturo ter se je zanimal za njegovo organizacijo in njegovo delavnost. Potem je odšel v vladno palačo, kjer je bil sprejet obenem z dr. Ferrarjem pri Visokem Komisarju, ki se je z njim pogovarjal o bodoči ureditvi dela instituta, katerega je podredil zavodu za fašistično kulturo, da bo tudi v bodočnosti nadležal svojo plodno delavnost kakor do sedaj, v ozkem sodelovanju s federacijo pomožnih centrov v Ljubljanski pokrajini.

Rdeči križ sporoča

Na poizvedovalni oddelke je prišlo nekaj obvestil o pogrešanih. Svoje naprosamo, naj se zglase v naši pisarni na Miklošičevi cesti 22b: Jakšič dr. Stevan, Margetič Melanija, Telban Stanislav, Zeljko Cvetka.

Poizvedovalnemu oddelku Rdečega križa so darovali: Klemenc Franc, trgovec, Dolenjska cesta 250 L; Petriček, slaščičarna, Aleksandrova c. 30 L; Sterle Franjo iz St. Vida na Cerknicu 100 L; neimenovana iz Vevč 30 L. Plemenitico darovalcem se Rdeči križ najlepše zahvaljuje.

Ga. Zupancič Mila, Staničeva ulica 4, naj se nujno zglasti v kurirskem oddelku.

G. Hvalič Vladimir, magistratni uradnik iz Maribora, naj se v nujni zadevi družinskega značaja oglasi pri tajniku sekcije za socialno pomoč, Franciskanska 6/I.

Zaradi odpreme pisem naj se zglase: Gerbec Vladimir, Ledina, Jamnikar Ivana, Vič, Požar (Pirc Jernej, Slav. Požega).

Radio Ljubljana

Sobota, 23. avgusta 1941. 7.30 Radijsko poročilo v slovenščini — 7.45 Razna glasba — 8.15 Radijsko poročilo — 12.30 Radijsko poročilo v slovenščini — 12.45 Operetna glasba — 13.00 Napoved časa, radijsko poročilo — 13.15 Poročilo vrhovnega poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Simfonična glasba — 14.00 Radijsko poročilo — 14.15 Radijski orkester in zbor pod vodstvom dirigenta Draga Marija Šijanec: Slovenska glasba — 14.45 Radijsko poročilo v slovenščini — 17.15 Plošče — 19.30 Radijsko poročilo v slovenščini — 19.45 Lahka glasba: saksofonist Miloš Zihnerl — 20.00 Napoved časa — radijsko poročilo 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Operna sezona ETAR-ja: Wagner: »Lohengrin«. — Po operi: radijsko poročilo v slovenščini.

— Duhovne vaje za duhovnike bodo v Domu sv. Ignacija v dnevi od 1. do 5. septembra. Pri glasitve sprejema: Vodstvo duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

— Slomškov zavod v Ljubljani sprejema dijake tudi za prihodnje šolsko leto, kakor doslej. Priglasite se takoj!

— Dr. Krekova gospodinjstva šola v Ljubljani VII., Vodnikova cesta 62. Vpisovanje za novo šolsko leto bo za I. in III. razred dne 1. in 2. septembra. — Na enoletni dr. Krekovi gospodinjstvi šoli na istem zavodu bo vpisovanje tudi 1. in 2. septembra. Redni pouk pa se bo pričel 1. oktobra. Prospekti so na razpolago pri vodstvu zavoda. — Internat tega zavoda bo sprejemal tudi učence, ki obiskujejo šole v mestu.

— Dogon govodi na Rakek. Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino sporoča, da bo dogon za govejo živino v torek dne 26. t. m. na Rakeku in ne v Cerknici kakor je bilo prvotno objavljeno.

— Tečaj za italijansko trgovsko korespondenco in začetni tečaj za italijanski jezik priredi v septembru v večernih urah Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. Prijave v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 27., pritličje, med 8. in 14. uro. (Telefon 26-52).

— Sanitarna avtobusna kolona v Lazah pri Planini. Dne 14. t. m. je obiskala sanitarna avtobusna kolona v Lazah pri Planini. Pregledan je bilo 321 ljudi. Zahvaljujemo se Vladi, gener. ravnatelju sanit. avtobusov za Ljubljansko provinco Cav. dr. Duceju in vsem zdravnikom in sestram.

— I. ženska realna gimnazija v Ljubljani (na Poljanah). Seja vsega učiteljskega zbora 23. avgusta ob 8. Takoj nato razredni izpiti (pismeni) učenk lastnega zavoda in novo vstopivših učencev in učenek; zbero naj se do 8.15 v avli. Nadaljevanje teh izpiti bo 27. avgusta. — Od 28. do 30. avgusta popravni izpiti vseh vrst (tudi privatistov) po razporedu, objavljenem v avli. Kdor še ni oddal zadevne prijave, kolokvane s 3.80 L, naj se vloži pri ravnateljstvu 28. avgusta ob 8-12; priložiti je rojstni list in spravevalo (potrdilo) o dovršenem 4. razredu ljudske šole. Izpit sam bo 30. avgusta ob 8. — Vpisovanje domačih učencev in učenek v 2.—8. razred bo 1. septembra v njihovih dosedanjih učilnicah za naslednji višji razred, in sicer za 3.—8. dopoldne od 8 dalje, za 2.—4. od 16 dalje. V 1. razred — realni učenci in učenke, klasični samo učenke, vsi samo letnikov 1928, 1929, 1930 in 1931 — se bodo vpisovali 2. septembra od 8-12 od 15 dalje. Ponavljalci in ponavljalke 3. septembra od 8-12 v ravnateljevi pisarni. Prav tam 4. septembra od 8-12 učenke drugih zavodov ter zamudniki in zamudnice. Za vpis je treba prinesiti s seboj zadnje letno spravevalo in davčno potrdilo ter plačati v gotovini 34.20 L (za zdravstveni fond, dijaško knjižnico, učila in tako za prijavo ter šolnino po lestvici, objavljeni v avli; brez tega se ne izvrši noben vpis! Prvošolci morajo prinesiti k vpisu še rojstni list in spravevalo s potrdilom o uspešno opravljenem sprejemnem izpitu. — Prošnje za spregled starosti za 5. razred (preko 17 let na dan vpisa) in 7. razred (preko 19 let), naslovljene na Višji komisariat, IV. oddelek, in kolkovane s

3.80 L, je takoj vložiti pri ravnateljstvu; priložiti naj se letno spravevalo in rojstni list. — Začetna služba boža bo dne 22. septembra ob 9 v cerkvi sv. Jožefa; začetek šole 23. septembra. Natančnejša navodila bodo objavljena v avli. — Ravnateljstvo.

Ljubljana

1 Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote do 20. do ponedeljka do 8 jutraj mesini višji zdravnik dr. Ciber Franc, Stefanova ul. 7/I., telefon 36-41.

1 Pevke in pevci akademške cerkvenega pevskega zbora! Drevi ob pol sedmih in jutri ob desetih pevka vaja za akademsko službo božo pri oo. frančiškanih. Vabimo tudi nove pevke in pevce, ki so pripravljeni sodelovati, da se nam pridružijo!

1 Na uršulinski gimnaziji v Ljubljani so popravni izpiti v ponedeljek 25. avgusta. Razpored je na oglasni deski v veži. Sprejemni izpiti so 26. avgusta ob 8. Vpisovanje bo 1. in 2. septembra, začetna služba boža pa 22. septembra ob 9; nato gredo učenke v šolo. — V šolskem letu 1941/42 začne pri uršulinkah zopet poslovanje otroški vrtec.

1 Vse dame in gospe, ki bi bili pripravljeni sodelovati v bodoči sezoni v opernem zboru obveščamo, naj se zglasijo v soboto 23. t. m. ob 11 dopoldne v Operi. — Oni pa, ki so že sodelovali v pretekli sezoni v pomožnem opernem zboru, naj se zanesljivo javijo isti dan t. j. v soboto 23. t. m. ob 16. uri isotam.

1 Dve zanimivi predstavi v ljubljanski Drami. Tehten problem odločitve med človeško vestjo in paragrafom, razgrinja Knittlova drama »Via mala«, ki je posneta po istoimenskem romanu. Moralni konflikt, v katerega zaide preiskovalni sodnik, je zasnovan z veliko tehnično spretnostjo ter na osnovi psihološko verjetnih zapletov. Predstava, ki je imela konec sezone izredno velik uspeh, je vredna splošne pozornosti. Igrali jo bodo v soboto zvečer ob 19.30. Veljajo znane cene. — Za občinstvo, ki ljubi veseloligro, je O. Scheinplugrove »Okence« prav dobrodošla predstava. Veselo žalostna zgodba o poštenem docentu etike, ki postane zaradi okenca v spominu žrtve izsiljevalec, je prav zanimiva. Začetek predstave je ob 19.30. Ponovili jo bodo v nedeljo zvečer. Cene znižane.

1 Na I. mešani meščanski šoli v Ljubljani na Viču bodo popravni izpiti dne 30. avgusta po razporedu na oglasni deski. — Vpisovanje učencev (nk) v vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12 na podlagi zadnjega šolskega izpričevala in davčnega potrdila. Za vpis v prvi razred je potreben še krstni list. V I. razred se lahko vpišejo učenci (nke) ljudske šole, ki so dovršili najmanj IV. razred brez kake slabe ocene. Začetna služba boža bo 22. septembra in reden pouk bo pričel 23. septembra.

1 Šolski izlet v Benetke. Opozarjajo se vse učence Strokovno-nadaljevalne šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani, ki se nameravajo udeležiti šolskega izleta v Trst in Benetke v dnevi 7. in 8. septembra t. l. da se takoj prijavijo pri dr. Pezdriju Jošku na Poljanski cesti št. 2 (dvorišče levo).

1 Sprejem učencev na učiteljske. Učiteljske v Ljubljani bo sprejelo v prvi letnik 40 učencev in 40 učenek.

1 Večer veselih pesmi in kupletov bo priredil znani kupletist g. Vinko Podgoršek danes, v soboto ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani. Sceno je izdelal g. Otmar Drešle. Vstopnice se dobe v predprodaji od 10 do 12.30 in od 14 dalje pri dnevnih blagajni v frančiškanskem prehodu.

1 O Slomškovi ulici in »starinskem« vodnjaku. Pišejo nam: O njivi sredi mesta smo brali v nekem dnevniku, češ, da je tam v Petrarcovi (prej Slomškovi) ulici, ki naj bi bila v zadnjem času znatno pridobila na svojem pomenu, ker je bila urejena ilirska cesta. Pri branju te novice se je marsikdo zamislil, češ, da je odpravljeno ime vzgojitelja slovenskega naroda, svetega škofa A. M. Slomška. Pa je šel pogledat v njegovo ulico na severni strani učiteljske in videl, da se še z vseh uličnih in hišnih tablic blešči njegovo nesmrtno ime. Čudno se mu je tudi zdelo, ker po Slomškovi ulici ni prišel na ilirsko ulico, kakor omenja tista notica. Zato moramo pojasniti, da nikdo nikdar ni mislil na odstranitev Slomškovega imena, pač je spremenjeno ime ulice na desni strani učiteljske v Petrarcovo ulico, ki se res tudi veže s podaljšano ilirsko ulico. Ob tej povratnosti piscev raznovrstnih notic smo pa takoj našli tudi starinski vodnjak sredi nekdanje Zvezde, čeprav vsa Ljubljana ve, da imamo v popolnoma novi Zvezdi tudi popolnoma nov vodnjak, ki ga je mestna občina šele pred kratkim postavila po načrtih mestnega inž. arh. Borisa Kobeta.

1 Nesreča pri delu. V petek dopoldne se je ponesrečil pri delu na Cesti dveh cesarjev 39. letni delavec Alojzij Tirič. Zaposlen je bil pri letni eskiciji za regulacijo Ljubljane, ki nedaleč od Ceste dveh cesarjev nadaljuje z osuševalnimi deli na Barju. Za prevoz nakopane grušča in zemlje služi industrijski tir, po katerem potiskajo delavci vagonete. Pri tem poslu naloženi voziček je močno pritisnil Tiriča, katerega so reševalci prepirali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima nepopravljive poškodbe.

1 Napis na justični palači. Da se vsi dobro orientirajo in da vedo, kakšni državni uradi so v justični palači, je uprava palače odredila, da so bili te dni nabiti lepo izdelani napisi vseh državnih uradov. Najprej je dvojezični napis za davčno upravo ljubljanske okolice, nato napis apelacijskega sodišča, ki mu sledi napis okrajnega sodišča in poslednji je napis okrajnega sodišča. Ura, o kateri smo že poročali, je bila pred justično palačo postavljena že pred 39 leti.

1 Razprave o navijanju cen. Pred okrožnim sodiščem je še do 100 tekočih zadev, ki se nanašajo na navijanje cen, ko so različni prodajalci zahtevali za razne življenske potrebščine pretirane cene, ki so presegale določeno ceno, določeno od pristojnega oblastva. Nekateri obtoženci so bili samo poslovoje trgovskega obrata in so se pred sodiščem izgovarjali, da oni niso kazensko odgovorni, ka so prodajali sladkor, mast ali druge potrebščine čez maksimirano ceno. Bili so prav tako obsojeni, ker so tudi oni kazensko-pravno odgovorni, ker so prodajali sladkor, mast ali druge pona njih zagovor, da jim je šef trdke določeval cene. Izrečene so bile kazni od 7 dni zaporu, nepogojno, kakor tudi kazni v znesku od 300 do 500 lir. O vseh zadevah bo še odločala pristojna druga sodna instanca.

Gledališče

Drama. Začetek ob 19.30. Sobota, 23. avgusta: »Via mala«. Izven. Znižane cene. — Nedelja, 24. avgusta: »Okence«. Izven. Znižane cene.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjiln trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Naša se je broška v Ciril Metodovi ulici. — Lastnik jo dobi v upravi »Slovenca«.

Iz Spodnje Stajerske

V občinah celjskega okrožja bo v času od 26. avgusta do 16. oktobra pregled konj in vprežnih voz.

Občni zbor tovarne za dušik v Rušah. 24. redni občni zbor tovarne za dušik v Rušah bo dne 12. septembra t. l. Na dnevnem redu je tudi volitev novega upravnega odbora.

Izplačilo pokojnin pošttnim upokojencem, vdovam in sirotam. Graško poštno ravnateljstvo opozarja vse tiste poštne upokojence, vdove in sirote, ki dosedaj še niso dobile izplačane pokojnine, da se morajo prijaviti najkasneje do 28. avgusta pri pristojni oddaji pošti. Prijavi je treba priložiti: odlok o upokojitvi, plačilno knjižico, zadnji odrezek jugoslovanskega pokojninskega nakazila in potrdilo Stajerske domovinske zveze o pristopu upokojenca k tej organizaciji.

Uvedba davka na pijače. Politični komisar za mesto Maribor opozarja, da morajo plačevati davke tudi tisti, ki oddajajo davštini podvržene pijače v uporabo na samem mestu pridelka. Sem ne spada samo uporaba v javnih lokalih, temveč tudi povsod drugod, kakor v kinu, sejnih, klubskih prostorih, kantinah, športnih in družabnih domovih, po privatnih penzionih, sanatorijih (bolnišnice in klinike so izvete), zavetiščih, okrevališčih, v privatnih menzah in v privatnih stanovanjih.

Razpisano mesto občinskega tajnika. Občina Bizelsko v brežiškem okraju razpisuje mesto občinskega tajnika. Prošnje za sprejem s podatki o dosedanjem življenjskem poteku, je treba vložiti na občini najkasneje do 31. avgusta.

Sprejem učencev v mariborsko železniško delavnico. Dne 1. oktobra bo zaključen sprejem učencev v mariborsko železniško delavnico zaradi izužitve ključavničarske obrti. Sprejemni pogoji: Končna ljudska šola, starost najmanj 14 let in ne nad 17 let, arilsko poreklo, neoporečnost, telesna sposobnost in vsaj poldrugetno članstvo v Hitlerjevi mladini. Prošilci iz Spodnje Stajerske, Koroške in Kranjske, ki so prišli pod nemško oblast, morajo obvladati nemščino vsaj v govoru ter morajo imeti potrdilo, da so se vpisali v Stajersko domovinsko zvezo ali pa v Koroško ljudsko zvezo. Prošnje je treba oddati najkasneje do dne 31. avgusta za bivališče proslca pristojnemu delovnemu uradu.

Pri prehodu železniške proge pri Soštanju je večerni osebni vlak naletel na progi na tovorni avtomobil podjetnika Dolinska. Vlak je avtomobil popolnoma strl. Stiri osebe, ki so bile na vozilu, so zadobile pri tem lažje in težje poškodbe, posebno neki Topolovec, ki so ga morali še isto noč prepeljati v slovenskiško bolnišnico.

Na trgu cesarja Franca Jožeta so v Celju preuredili uradno poslopje političnega komisarja. V tej hiši je prej uradoval biv. okr. načelnik.

Nova upravno-politična razdelitev Spodnje Stajerske. Po zadnji naredbi šefa civilne uprave za Spodnje Stajersko je ta pokrajina sedaj razdeljena na deželna in mestna okrožja. Deželna okrožja so naslednja: Maribor, Ptuj, Celje, Trbovlje in Brežice. Mestno okrožje je samo eno in obsega mestno področje Maribora. V Ljutomeru je okrajno glavarstvo, ki se bo po popolni priključitvi Spodnje Stajerske nemški državni pokrajini Stajerski združilo z deželnim okrožjem v Radgoni. Vsako deželno okrožje vodi politični komisar, ki ga imenuje šef civilne uprave. Deželno okrožje Maribor ima razen tega še izpostavo v Slovenjem Gradcu.

Iz Gorenjske

Pomoč brezposelnim v Južni Koroški. Na zasedenem ozemlju Koroške in Kranjske je stopila dne 15. t. m. v veljavo odredba načelnika civilne uprave o dovolitvi podpore brezposelnim. Po tej odredbi lahko dobi pomoč za brezposelne samo tisti, ki je pripravljen delati, toda je neprostovoljno brez dela. Brezposelni, ki so bili dosedaj pretežno zaposleni v kmetijstvu ali gozdarstvu, ne dobe pomoči za brezposelne. Razen tega je pridržana izključitev gotovih poklicnih osebnih skupin, tako, da le-ti nimajo pravice do pomoči za brezposelne. Pomoč za brezposelne se izplačuje od onega dne, katerega dospe prijava brezposelnosti pri delovnem uradu, ki je pristojen za bivališče.

Na Jesenicah je precejšnje pomanjkanje stanovanjskih prostorov. Da bi temu odpravila, je železniška uprava že kupila več stavbnih parcel, na katerih bo prišla gradnja delavskega stanovanja.

Komendski Lončarska produktivna zadruga tudi sedaj lepo deluje in povsod hvalijo njene res dobre izdelke.

Pridelek rži in ječmena v Predosljah je to leto zelo dober. Pšenica je obrodila slabše, ker jo je napadla rja. Kakor v vseh ostalih krajih deluje tudi v Predosljah Koroška ljudska zveza. V Trzinu je zadela kap 65 letnega usnjara Josipa Toporiša.

Tržiški gasilci so imeli 29. julija prvi sestanek, na katerem so bili postavljeni novi obzorniki.

V Litiji se je krajevna organizacija Koroške ljudske zveze preselila v nove prostore v bivšem ljudskem domu. Ob tej priliki je dosegla tudi krajevne organizacije Koroške ljudske zveze inž. Puschmann izročil te posle novemu voditelju, članu stranke Rohmu. Kakor znano je inž. Puschmann tudi župan v Litiji.

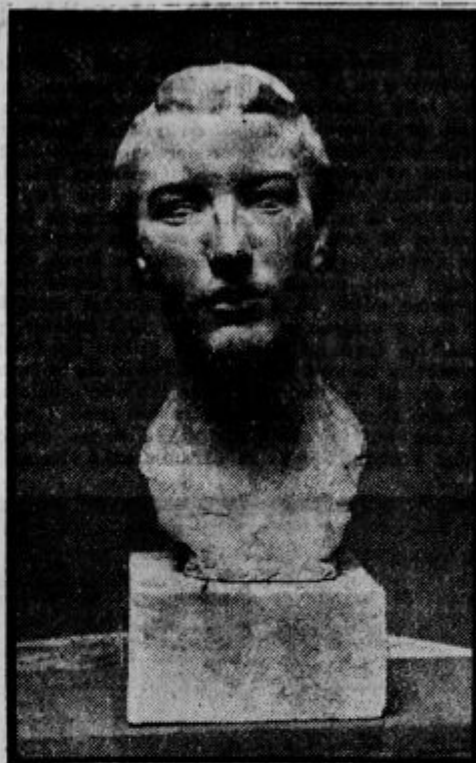
Novo mesto

Lahkoatletski miting. SK Elan priredi v soboto popoldne ob 17.30 in v nedeljo dop. ob 9 izbrani lahkoatletski miting za sestavo ekipe za lahkoatletsko prvenstvo Ljubljanske pokrajine, ki bo v kratkem v Ljubljani. Športno življenje Novoga mesta, tako je soditi po neprestanih prireditvah, postaja torej živahno. Novemu mestu se med drugim obeta večja športna prireditve v obliki športnega dneva, ki ga pripravlja SK Novo mesto.

Huda kolesarska nesreča. 17 letna pletilska vajenka Ana Medičeva iz Zg. Straže se je s kolesom peljala v Novo mesto. Na klanecu pri Šmihelu je zaradi pokvarjenih zavor izgubila oblast nad kolesom in tako nesrečno padla, da je obležala z zlomljeno nogo. Na pomoč so ji priskočili italijanski vojaki, ki so takoj poklicali svojega zdravnika. Ta ji je nudil prvo zdravniško pomoč, potem pa odredil, da se ponesrečenka z vojaškim avtomobilom odpelje v bolnišnico.

Krava ji je zlomila roko. 4 letna pos. hč. Marica Turkova iz šentjernejske občine se je na pašni smukali okoli krave. Nesreča je hotela, da je otrok padel pod kravo, ki ji je stopila na roko in ji jo zlomila. Otroka so oddali v novomeško bolnišnico.

Ob razstavi Gaspari — Dremelj — Smerdu v Jakopičevem paviljonu

Smerdu: »Glava deklice«

Mišek POŠTNI PILOT

Tedajci se mu je posvetilo v glavi.
»Ta moja ljuba Mišek mi je vendar dala svilen padalo in tega imam še zdaj v torbici!«
Oprezno, varno in počasi je izvelel padalo iz torbe.

»Živijo!« je zavpil. »Padalo se je odprlo! Resen sem!«
V duhu se je prisrčno zahvalil svoji ljubljeni Miški.

Ko je bil Mišek na varnem pod padalom, je utegnil tudi zbrati svoje misli.
Na sebi je imel privezano bombo, ki sta ga z njo obežila onadva razbojnika.

»To me veseli, da se bom mogel rešiti te težave!« je zavpil in globoko zavzdihnil. »Vrgel jo bom navzdol in razbojnika bosta zaslišala tresk in bosta mislila, da sem ubit. Saj nič ne veda, da sem imel padalo s seboj.«

Koračnica Vzhodne Azije

Japonski pesniki so na zadnjem svojem sestanku sklenili, da je treba spesniti in uglasbiti posebno »Koračnico Vzhodne Azije«. Z njo bodo začeli zborovanje vseh vzhodnoazijskih narodov dne 3. novembra. Besedilo koračnice bodo prevedli na kitajski, siamski in malajski jezik.

Kobilice uničile letošnjo žetev v Egiptu

Poročila iz Egipta pravijo, da je podtajnik v kmetiskem ministristvu Henan Bev na zadnji seji egiptovske vlade obvestil člane vlade o velikih škodi, ki so jo povzročili na letošnji majski žetvi čeli roji kobilic.

Kobilice so uničile ves pridelek volne, kornuže, ječmena na prostoru več tisoč kvadratnih kilometrov. Posebno močno sta prizadeli področji Asuan in Quenque. Proti kobilicam so bile brez moči cele armade delavcev, ki so jih uničevali z metalci plamena. Zaradi uničene žetve ima vlada sedaj precejšnje skrbi s prehrano prebivalstva, ker prihaja žito iz Amerike prepočasi.

KULTURNI OBZORNIK

Kramole-Tome: Pevska vadnica

Poznana glasbena pedagoginja na srednjih šolah, prof. Matija Tomec iz Luka Kramole sta izdala že v tretji nakladi popravljeno in s pedagoškega vidika po lastnih izkušnjah izboljšano pevsko vadnico, ki je namenjena pouku na srednjih šolah, vendar ulegne priti prav tudi pevovodjem. Kajti splošni elementarni glasbeni teoriji je dodan tudi članek, ki obravnava na poljuden in jasn način probleme lepega ter pravilnega petja.

V uvodu navajata avtorja in prireditelja nove izdaje razloge za postopek pri razdelitvi in razširitvi odnosno okrnitvi materiala, kar jima je narokovala lastna praksa in opazovanje pri pouku. Teoretični del pevске vadnice je pisan zelo jasno in preprosto, da ga more mladina prav lahko razumeti. Teoretični snov je lepo in pregledno razdeljena v čim krajše odstavke ter vsebinsko strnjena. Navedeno je tako rekoč samo gradivo, ki ga mora učence vedeti in znati, dočim je širša razlaga prepuščena učitelju. S tem je tudi učencu olajšano suhoparno in včasih predolgovozno in nebiestno razlaganje v pisani besedi, pri čemer premmogo-krat ne zna izluščiti pravega jedra in ga samo navaja v nejasnost in zmedo. Prireditelja sta se torej držala pravca: čimveč, čim bolj strnjeno, tem bolj jasno. V skladu s tem sta tudi opustila v zadnji izdaji ritmične vaje, ker sta pač na stališču, naj se iste izvajajo na živih zgledih — pri poučevanju pesmi — kakor navajata v svojem uvodu.

V teorijo uvaja učenca sestavek o glasbi in tonu, nakar preide vadnica v obravnavanje o notah, notnem sistemu, o vrednosti not in pavz. V naslednjem se učenec seznaja s taktom in taktiranjem, ki je kakor običajno naznačeno tudi grafično. Sledejo sestavki o ključih, intervalu, o moči in stopnjevanju s navedenimi znaki in okrajšavami. Temu obravnavata ter navajata njegove oznake, razdeljene v štiri glavne hitrostne skupine. Vadnica vsebuje nadalje poglavja o visajih in nižajih, o trizvoku, obravnava tetrakord, lestvice, govori o cerkvenih tonovih načinih, o enharmoničnih tonih, enharmoničnih, istoimenskih ter o hromatični lestvici, o sinkopi, navaja okrajšave itd.

Kakor sem že zgoraj navedel, vsebuje vadnica tudi lep članek O lepem petju, ki na jedrnat način podaja norme za pravilno in čim bolj dovršeno proizvajanje tona. Najvažnejša so tri poglavja, ki sicer poljudno toda povsem pravilno obravnavajo o dihanju, nastanku in zastavku ter o izreki. Dodane so še posebne oznache in glasbene olepšave (dolgi, kratki in dvojni predložki, drsk, dvočlovek, mordent ali grizec, tričlovek, portamento, glissando). Popolnoma umestno je, da se že mladina seznani s pogoji, ki omogočajo pravilno in lepo petje, toda prav tako bodo prvi trije članki služili glasbenim vzgojiteljem po naših šolah in drugim pevovodjem kot važna opora za pravilno postopanje pri poučevanju petja. S tem sta prireditelja najbolj ustregla pevski kulturi in njenemu napredku.

V drugem delu vadnice sta smotno porazdelila in razvrstila dvo glasne in trigrasne pesmi skoraj vseh poznanih skladateljev od Gallusa do danes, kar je umetnih. Sicer pa prevladujejo ljudske pesmi iz vseh področij slovenskega ozemlja, ki jim daje posebno slogovno oznako in poudarjeno svojskost. Mnogo pesmi pa je po znanih avtorjih zloženih v duhu ljudske pesmi. Veliko število izbranih pesmi, od najlažjih do težjih, omogoča učitelju precejšnjo izbiro tako za pouk kakor tudi za stopenjano glasbeno-pevsko vzgojo mladine po lastnih izkušnjah ter preudarnosti.

Pevska vadnica, ki sta jo sestavila dva pevška pedagog, predstavlja torej dober učbenik in hvaležen kazipot k reproduktivni pevski in zborški kulturi ter vzgoji.

Italijanske knjižne novosti

Znamenita knjiga. Menda se je prvič v Italiji natisnila tako znanstveno, a obenem zanimivo pisana biografija našega Gospoda kot je: »Vita di Gesù Cristo«. Spisal jo je Giuseppe Ricciotti. Po vsebini in opremi (po zgledu nemških Herderjevih izdaj) dela knjiga čast pisatelju in založniku (Istituto di propaganda libraria, Milano, Via Mercalli 9, 800 strani s številnimi slikami in zemljevidi, cena L 100). Prva izdaja 5000 izvodov je v enem mesecu pošla. Pripravljena je že druga.

Roman o jezuitih. V katoliški zbirki dobrih romanov »Il Gazzolico«, ki jo urejuje književnik Casnati, je izšel kot 20. zvezek roman Fausta Montanarija »L'orologio nel giardino impenetrabile« (ura v nepristopnem vrtu).

Glavni junak romana je slavnj jezuit Matei Ricci, ki je v Kitajski delal žudeže moderne tehnike in astronomije, da mu je uspelo dobiti od cesarja dovoljenje za misijonarjenje. V cesarskih vrtovih v Pekingu, kamor ni smela stopiti tujeva žena, je zgradil prečudožno uro, ki je kazala vse mogoče ure, čase in dobe, vmes pa je igrala himne in pobožne verske pesmi.

Pisatelj je v krasni obliki posebno poudaril, kako je bilo neskončno utrudljivo sejanje Riccija

in tovarišev v novih preganjanjih na mah stop-tano, a so neutrudni razbirjevalci Kristusove besede znova in znova pričeli sejati in graditi ure ter iskati iznajdb, da so uspeli. Himna neustranšenim naporom kulturnih pionirjev!

Glasbeni praznik. V drugi polovici septembra se bo v Benetkah vršil sedmi mednarodni glasbeni praznik. Proizvajali bodo dva izvirna simfonična koncerta domačih avtorjev, en Wagnerjev koncert, ki bo zbral glasbo ljubice občinstvo v sugestivni palači Vendramin, kjer je Wagner prebival. V gledališču Fenice bodo pa prišle na oder tri opere, in sicer ena Mozartova in dve domači (Cimarosijska in Rossinijska). To bo nekaka kulturna prireditev Osi.

Opera omnia. Kakor poročajo listi, se bo kmalu sestavil odbor, ki bo preskrbel izdajo vseh Marinettijevih »aeropoezičnih« del. Kakor smo v tem »Obzorniku« že brali, je F. T. Marinetti prvi prišel pred tridesetimi leti širiti idejo o lepoti in umetnosti stroja, naglice in sedanje mnogoblišne vojne. On je duševni oče aeropoezije, aeroslikarstva in aeromuzike. Sam je v tej smeri napisal nad sto del. Zato ga v Italiji po pravici časte kot največjega sodobnega pesnika in opevavca vojne. Z izdajo njegovih del se mu hoče domovina v orožju odolžiti.

»Filozof« je naslov novi zbirki izdaj, ki izhajajo pri vedno bolj napredujoči založbi »Garzanti« v Milanu. Značilno je, da se je vrsta otvorila s dvema zastopnikoma nemškega »Kraft-mordroslova«, s Nietzschejem in Schopenhauerjem.

Ob stoletnici vatikanskega egiptovskega muzeja L. 1939 so pričeli pripravljati razkošen egiptološki zbornik, ki naj pokaže visoko razvojno stopnjo raziskovanj bohotnih kultur ob Nilu. Ta zbornik pod uredništvom Bretschneiderja in z udom ravnatelja papeških muzejev Bartolomeja Nogare je »Miscellanea Gregoriana«, ki je zdaj v prodaji. Oblika je obsežna (velika četrtina), 500 strani in 200 ilustracij. Tudi cena je temu primerna — L 1500.

Novice iz Belgrada

Novi komisar prosvetnega ministrstva v Belgradu, Velibor Jović, napoveduje preobnovo belgrajskega vseučilišča. Novi komisar prosvetnega ministrstva Velibor Jović je imel pred kratkim govor na belgrajskem radiu o svojih smernicah v vodstvu sedanje srbske prosvetne politike. O istem vprašanju je dal tudi izjavo »Novemu Vremenu« ter v njem napoveduje popolno preobnovo belgrajskega vseučilišča. V ta namen je že imenoval odbor za izdelavo novega vseučiliškega zakona, ki bo vseučilišče prilagodil sedanjim dejanskim potrebam naroda in države. Pouk na univerzi bo popolnoma ločen od uprave. V duhu novega časa se bo morala uvesti odgovornost za uspeh in delo, vsakega posameznika. Za vstop na univerzo se uvede sprejemni izpit. Med šolskim letom bo pa stroga kontrola nad dijaštvom, da bo redno obiskovalo vsa predavanja in polagala izpite. Preobnova vseučilišča bo imela za posledico ukinitve vseh paralelnih ustanov, samo, da se zmanjšajo upravni stroški. Takšne ustanove so n. pr. laboratoriji na tehnikih, v gradbenem ministrstvu in prometnem ministrstvu, ki so pa vsi nepopolni. Vsa vzgoja mladine bo pa strogo v nacionalnem duhu.

Poziv za stopanje v policijsko in orožniško službo. Komisarjat za notranje zadeve objavlja naslednje sporočilo: »Zaradi uspešne borbe proti komunizmu in terorizmu, ki ogrožajo v deželi red in mir, in zaradi čim boljše zaštite življenja srbskih državljanov in njihovega premoženja, je notranje ministrstvo sklenilo sprejeti v policijsko in orožniško službo večje število mlajših ljudi, ki bi bili pripravljeni dati svoje moči za službo svojemu narodu zaradi njegove obrambe pred elementi nereda ter da bi s svojim delom zavarovali svojim državljanom življenje in premoženje. Vsi tisti, ki žele stopiti v službo, naj se javijo najbližjim poveljnikom orožniških polkov ali čet, ali okrajnim načelnikom, kjer bodo dobili potrebna navodila in pojasnila.«

Visoke nagrade za pobijanje komunistov v Srbiji. Komisarjat za notranje zadeve uradno sporoča: »V zvezi z oporizilom, ki je bilo objavljeno v časopisu dne 14. t. m., da se naj takoj vrnejo na svoje domove vse osebe, ki so zapustile svoja stalna bivališča, ker se jim v tem slučaju ne bo ničesar zgodilo in bodo uživale popolno svobodo, v nasprotnem slučaju bodo pa po preteku gotovega roka proglašene za navadne roparje in bodo za njihovo pokončanje, razpisane tudi nagrade. Naknadno komisariat za notranje zadeve še sporoča: Vsak, pa naj bo to uradni organ ali ne, ki bo po določenem roku ubil komunistu ali ga pa vjel ali pa člana obojevo družine, bo dobil nagrado 3000 dinarjev. Za usmrtnižev ali pa vjetje voditelja tolpe je pa določena nagrada 25.000 dinarjev.«

pa zelo poostiril. Kakor hitro se je zjutraj pogreznila v naslonjač, je zastrpela s svojimi velikimi očmi v mobilizacijski lepak na sosedni ograji. Ob njem so se mudile ves dan njene misli.

Prve tedne se je beli papir ostro razločeval od črnih katež, z mahom in lišaji poraseneh kamene. Na dežju in soncu pa je začel polagoma rumeneti. Papir, ki je še nedavno vzbujal pozornost ljudi, zamazan, nečistljiv in brezobličjen. Nihče se ni več brljal zanj. V vsem mestu je Katarina edina vedela, da je še na svojem mestu. Njo je še vedno zanimal.

Tudi to jutro je veljal njen prvi pogled rumenemu zmazku onkraj ceste. Ponoči je divje razsajala burja. Pometala je ulice in se zaletavala v polkna. Lepaka ni odnesla. Odrtgala je le košček in ga odnesla bogve kam ven na polje. Na odrtrganem mestu je razcefrani papir plapolal v vetru, kakor bi plit udarjal s krili.

»Oh,« se je nenadoma izvil Katarini iz prs vzdih. »Mogoče je...«

»Kaj?« je vprašala Ana, ki se je trudila, da bi zažgala ogenj v peči.

Starka ni odgovorila. Znova se je zatopila v svoje sanje. Sanjala je ves dan z rahlim nasmeškom na ustnicah in ostro začrtanimi gubami v obrazu.

Naslednjo noč je zopet divjala burja. Divje je tuhtla okrog voglov.

Ob jutranjem svitu je Katarina vstala. S hčerino pomočjo se je oblekla in sedla v naslonjač poleg očna s običajno živahnostjo. Kratak pogled ji je zadostil. Lepaka ni bilo več. Ponoči ga je odnesla burja. Zid je bil prazen in prav takšen kakor takrat, ko je bil še mir.

Prijeten nasmešek je zaigral na starkinem obrazu in iz ust so ji privrele prisrčne besede: »Mogoče..., mogoče je vojaka že končana«

(D. Z.)

Znani češki teoretik pesniškega versa prof. Mukafovsky je izdal svoje znane studije, ki jih je napisal v letih 1924 do 1940 o raznih pesnikih ter o raznih problemih pesniškega jezika, ki ima prav svoje posebne funkcije, v posebni knjigi z naslovom »Poglavje iz češke estetike« (Kapitoli z češke estetike I. del). Knjiga je izšla pri Melantrichu. Strukturalizem v presojanju slogovnih estetskih metod se je z uspehom uveljavil v češki lingvistični šoli, ki jo vodi Mukafovsky kakor tudi Jakobson ter se uveljavlja tudi pri nas pri njihovih učencih (na pr. Dušan Ludvik ter drugi). V tej knjigi je Mukafovsky zbral več studij (o Arnu Novaku, Šaldi, o pesniškem jeziku itd.) ter med drugim tudi dokazuje, da ta strukturalizem ni prosto povzemanje ruskega pozitivističnega formalizma, ki je znan kot ruska šola, temveč vse bolj računa z duhovnimi vedami, ki jih razlaga iz avtonomno umetnostnega stališča posebne funkcije pesniškega jezika. Knjiga bo zanimala tudi naše slaviste, saj se tudi pri nas uvaja ta nova šola.

Novo bolgarsko gledališče v Plovdivu. V Plovdivu so se dni blagoslovili temeljni kamen za novo gledališče, ki bo imelo prostora za kakih 1000 sedežev. Oder in dvorana bosta zgrajena na najbolj moderni način. Stavba novega gledališča je predvidena na dve leti ter bo veljala 10 milijonov levov. Gledališče bo postavljen v modernem slogu ter bo v resničen okras Plovdivu ter velika pobuda za bolgarsko dramatiko.

Cevljar je dobil francosko literarno nagrado. Literarna nagrada »Nova Francija«, v razpisnišču katere so med drugimi Sacha Guitry, Abel Bonnard, Alphonse de Chateaubriand, Drieu la Rochelle, La Varenne in Henry Troyat, in jo je razpisal časopis »Le Nouveau Temps«, je bila podeljena čisto neznanemu pisatelju Margravou-ju za roman »Črni gadi«. Pisatelj je čevljar ter je iz kraja Morvan, kjer se dejanje povesti, ki bo vzbudila gotovo mnogo zanimanja, tudi dogaja.

Dve novi koncertni kompoziciji J. C. Bacha najdeni. Našli so v Dresdenu dve novi koncertni skladbi J. C. Bacha, in sicer ju je našel fogotist filharmonije J. Wojciechowski v arhivu državne knjižnice. Oba skladbi sta pripravljena za praktično uporabo. Ta najdba je zato velike važnosti, ker je prirejena predvsem za fagot, pa je tovrstnih skladb zelo malo.

V Belgradu so besili 5 komunističnih pristašev. Hrvatska agencija Velebit poroča iz Belgrada: »Včeraj, v nedeljo (17. avgusta), dopolne so obesili v Belgradu pet komunističnih razbojnikov. Trupla obeseencev so javno visela ves dan. Za nogo so pa imeli obseene tablice s popisom svojih zločinov. Na ta način žele oblasti preplašiti njihove pomagače.«

Zaradi podpiranja komunistov so srbsko vas zavrvali z zemljo. Belgrajsko »Novo Vreme« z dne 16. avgusta objavlja na prvi strani naslednje sporočilo nemškega vojaškega poveljnika v Srbiji: »V vasi Skalah je komunistična tolpa streljala na nemški vojaški avtomobil. Ugotovljeno je, da so bili nekateri vaščani opazili priprave za ta napad. Prav tako je ugotovljeno, da bi bili ti vaščani lahko opozorili na to bližnjo orožniško postajo in da bi bili tudi lahko čisto neopaženo obvestili nemška vojaška vozila o pripravah na atentat. Te možnosti niso izkoristili in so se s tem postavili na stran razbojnikov. Vas Skele je bila zato zažgana in zavravana z zemljo. Pri tem je v posameznih hišah eksplodiralo strelivo. Tudi s tem je dokazana soudeležba vaščanov. Možje, prebivalci dotične vasi, katerih soudeležba je bila dokazana, so bili postreljeni. Pedeset komunistov je bilo obesjenih na licu mesta.«

Zopetne borbe med četniki in komunisti. »Donauzeitung« poroča, da je v zadnjem času zopet prišlo na več mestih do obojestranih obračunavanj med četniki, ostanki bivše jugoslovanske armade in komunisti. Čisto prava borba se je med njimi pred dnevi razvila v vasi Čokešina po umoru meniha Mitrofana Matića. Komunistična tolpa je zasedla vas in je pričela ropati po samostanu, menihu Mitrofana Matića je pa pred samostanskim poslopjem umorila. Kmetom so komunisti prepovedali pokopati umorjenega meniha tako da je njegovo truplo ležalo tri dni pred samostanom. Za to dogodke je zvedela skupina četnikov, ki je po ostri borbi prepodila komuniste in nato pokopala meniha ob zvonjenju samostanskih zvonov.

Uredba o ureditvi in upravi v Kosovski oblasti. Svet komisarjev je predpisal uredbo o ureditvi in upravi v Kosovski oblasti, ki obsega okraje Kosovska Mitrovica, Novi Pazar, Vučitrn in Podujevo.

Prenašanje živih iz Pančeva v Belgrad je prepovedano. Belgrajsko časopisje poroča, da je prepovedano prenašanje živih iz Pančeva v Belgrad.

Kragujevac je imel vzornega župana. Pred sodiščem v Kragujevacu je bil obsojen na 2 meseca zapora ali pa na denarno globo 20.000 dinarjev zaradi tatvine vojaškega plena kragujevski župan Aleksa Obradović. Zaradi tega prestopka je bil takoj tudi odstavljen z županskega položaja. Z županom je bilo istočasno kaznovanih tudi več višjih občinskih funkcionarjev.

V Belgradu se grade novi savski most. Nemška državna organizacija Todt, ki gradi odnosno podaljšuje že gotovo cestne dele od Belgrada do Soluna, na drugi strani pa od Niša do Sofije, je začela v zadnjem času tudi z deli za postavitev novega mostu čez Savo pri Belgradu. Pri začetnih delih je zaposlenih 630 domačin in 80 nemških delovnih moči, ki dnevno delajo po deset ur. Most bo gotov do konca leta in bo stal približno 350 m višje od prejšnjega Aleksandrovega mostu. Po dogovoru z madžarskimi oblastmi bodo zanj uporabili železno konstrukcijo mostu, ki je pripravila madžarska vlada za most čez Tiso. Za novi most bodo porabili 1000 ton jekla, 3000 ton cimenta, 25.000 ton proda, 3500 kub. metrov lesa in 400 ton okroglega železa. Novi most bo stal prav na istem mestu, kjer ga je pred 225 leti postavil princ Evgen. Sava je na mestu, kjer grade most, široka 400 m, globoka pa 40 m. Neposkodovani deli prejšnjega Aleksandrovega mostu bodo predvidoma še nadalje ostali. Delo mostu, ki so se pa pri razstrelitvi pogreznil v Savo, bodo razstrelili, da bodo na ta način zopet omogočili rečni promet z ladjami. Razstreljevanje teh delov se je že pričelo.

Vsaka hiša v Belgradu bo osedaj smela imeti samo en ključ od večjih vrat. V interesu reda in mira je komisar za notranje zadeve izdal odredbo, da bodo odslej smele imeti hiše v Belgradu samo po en ključ od večjih vrat, ki ga bo smela imeti zanesljiva oseba. Razen tega je komisar pozval vse hišne posestnike, da morajo takoj ugotoviti, če so pravilno prijavljene vse njihove stranke. Vsa večna vrata se morajo zapreti z nastopom policijske ure, odpreti pa se smejo zopet lele zjutraj.

Zaposlitev beguncev po rudnikih. Senjski rudnik in rudnik v Ravni Reki sta v zadnjih dneh zaposlila okoli 400 beguncev iz vseh krajev. Oba državna rudnika v bodoče sprejemata še v službo samo kopače, njihove pomočnike in vozače.

Iz Goriške pokrajine

Sempeter pri Gorici. Srebrna maša našega župnika. Ker v zadnjih tednih večkrat čitamo o raznih slavijah naših duhovnikov, smatramo za primerno, da priobčimo kratko poročilo tudi o slovesnosti našega zaslužnega g. župnika, ki je 20. julija praznoval 25-letnico svoje prve sv. maše. Naš župnik g. Alfonz Berbuž je svojo novo mašo obhajal pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Za njegov srebrni jubilej so mu župljani priredili prav lep praznik. Olepšali so cerkev, z zelenjem okrasili vas in v velikem številu prisostvovali slovesnemu sv. opravilu. Ker je mnogo pevcev odsotnih, so se z velikim navdušenjem izvežbali mlajši fantje in v krepkem moškem zboru peli Volaričevu mašo, ki jo je priredil naš goriški mojster g. E. Komel. Na slavnost je prihitelo več sobratov, med njimi skoraj vsi, ki so s slavnostcem študirali v Inomostu. Eden izmed njih, stolni kanonik dr. Mirko Brumat, ki je pridigal, drugi, mgr. Velci, prof. Culot, stolni vikar dr. Piani, so mu pri jubilejni sv. maši pa asistirali. Svetanosti se je udeležil tudi nadškof dr. Al. Fogar, ki je prav tako študiral v Inomostu. Naš g. župnik je tih, pobožen in vnet dušni pastir, ki se ves izživlja za blagor svoje duhovnije. S svojo ljudomilostjo in možato resnostjo si je priboril spoštovanje in vdanost vse fare. Bog mu daj krepkega zdravja, to je topla želja nas vseh, da bi lahko še dolgo vrsto let trosil bogate zaklade svojega srca in duha med nas! To mu voščimo še toliko bolj, kea vemo, da je priznan pisatelj vzgojnih in nabožnih spisov, ki zvesto sodeluje pri mladinskih listih in je tudi vzorno prireditelj nekaj molitvenikov in knjig, za kar uživa v cerkvenih krogih velik ugled.

Posvečenje nove romarske cerkve. V Drežnici pod Krnom bodo 2. oktobra slovesno posvetili tamošnje romarsko svetišče sv. Sreca Jezusovega. Isti dan bo tam tudi sv. birma.

Smrt vzornega cerkvenega ključarja. V Dolenji Tribuži so 4. avgusta položili k zadnjemu počitku g. Franca Vončina, trdnega posestnika in delovnega cerkvenega ključarja. Razen domačinov, so k slovesnemu pogrebu prihiteli tudi številni sorodniki in prijatelji iz Kanomlje, Šebrelj in Vojskega. Pogreb je vodil domači g. župnik gosp. Sok v spremstvu treh sosednih gospodov. Rajnik je bil dober gospodar in skrben oče, ki je lepo vzgojil svojih sedem otrok. Bil je vreden ključar in se je zlasti trudil za olepšavo domače župne cerkve. Ob odprtem grobu so te njegove vrline našle javnega priznanja s toplo prošnjo, naj mu bo dobri nebeški oče bogat plačnik in naj počiva v miru!

Iz Hrvatske

Popis Slovencev v Zagrebu. Ravnateljstvo ustaške policije za mesto Zagreb in veliko župo Prigorje je s posebnim razglasom pozvalo vse Slovence in Slovenke, ki stanujejo na področju mesta Zagreba in niso državljani neodvisne države Hrvatske, da se morajo prijaviti v Preradovičevi ulici 4-II. Osebe, ki žive v skupnem gospodinjstvu in niso starejše od 21 let, bo lahko prijavil družinski poglavar, medtem ko so se morale vse druge osebe, starejše od 21 let, prijaviti samostojno. Popis je bil od 18. do 23. t. m. Za neprijava so določene kazni.

Hrvatski umetniki potujejo v Nemčijo. Na povabilo nemškega propagandnega ministra potuje v Nemčijo skupina hrvatskih umetnikov. Med njimi je tudi ravnatelj opere Lovro Matičić.

Daruvar je prvo hrvatsko mesto, ki je pričelo zidati Hrvatski ustaški dom.

Zaradi preokrajšanja policijske ure je bilo dosedaj v Zagrebu aretiranih 700 oseb, od katerih so jih 23 poslali na prisilno delo, ostali so pa bili obsojeni na denarno globo, ki je dosedaj že dosegla višino 150.000 kun.

V Otočcu so odprli popolno gimnazijo. V Zagrebu je umrl inž. Gaudenz baron Salis-Seewis, brat zagrebskega pomožnega škofa Salis-Seewis.

Policijske naredbe proti nagoti in razbrzdanoosti. Policijske naredbe proti nagoti in nedostojnemu oblačenju pri kopanju so sedaj oblasti z mestnega področja Zagreba raztegnile na vse področje mlade župe Prigorje. Kopalci se ne smejo kopati goli, ne ponoči, in v kopalnih oblekah sploh ne smejo zapuščati kopalnišče in posedati po gostilnah. Prav tako je prepovedan ples v kopalnih oblekah. Kršitelji te odredbe bodo kaznovani z zaporom od enega do 30 dni ali pa z denarno globo od 50—1500 kun.

Društvo hrvatskih oficirjev, ki so služili v bivši avstro-ogrski armadi. Hrvatski oficirji biv. avstro-ogrške armade so si ustanovili lastno društvo ter so imeli oni dan prvi družabni sestanek. Med drugimi odličniki se ga je udeležil tudi maršal hrvatske vojske general Kvaternik, ki je govoril tudi o etiki hrvatske vojske. Poročal je tudi o svojih vtisih z vzhodnega bojišča.

Hrvatska akademija. V Zagrebu pripravljajo ustanovitev posebne hrvatske akademije, ki bo imela svojo centralo v Zagrebu in vseh večjih hrvatskih mestih pa svoje podružnice. Razen tega bo imela Hrvatska akademija svoje institute v Italiji, Nemčiji, Bolgariji in na Slovaškem.

Pes z novorojenčkom v gobcu

V obmejnem kraju Kuštilju pri Vrhu v Banatu so ljudje te dni doživeli nevsakdanjo in neverjetno aliko. Na ulici se je pojavil večji pes, ki je v gobcu nosil mrtvega novorojenčka. Ljudje so se divje vrgli na žival in iztrgali iz gobca otroško trupelce. Državno tožilstvo je takoj uvedlo najstrožjo preiskavo. Da ugotovi, kako je pes prišel do novorojenčkovega trupelca in da izsledi zločinsko mater, ki je novorojeno dete ali sama zadavila in ga potem odvrгла ali je pa dete prišlo že mrtvo na svet in ga je takšnega vrgla na ulico.

Zdoma je odšla

Bonta Vekoslava, ki je odšla od doma v svetlomodri obleki s škpa-stim ovratnikom, ne nosi sedaj več očal, z levim očesom pa gleda večkrat postrani. Še enkrat opozarjamo vse bralce ter jih prosimo, kdor bi o njej kaj vedel, naj sporoči ali policiji ali orožnikom, ali pa staršem na naslov: Bonta, Ljubljana, Vodnikova ul. št. 9, pritličje.

Beli lepak

Ana je pomagala materi, da je vstala in se oblekla. Nato jo je posadila v naslonjač poleg očna.

Stara Katarina je dvignila glavo in se zagledala skozi okno, kakor da pričakuje nečesa posebnega. Toda nič. Kakor včeraj je tudi danes ulica zapuščena, prazna. Na drugi strani ulice se beli na kameniti ograji bel lepak s črnimi črtami.

Katarina je imela že osemdeset let. Noge so ji zatekale. Zato ni mogla hoditi. V naslonjaču je presegala po cele dneve, negibna, pogreznjena sama vase. Njena hči Ana je bila dvajset let mlajša, čeprav je bila videti starejša. Skrbela je za skromno gospodinjstvo. Obe stari, obe brez družine sta živeli v revni pritlični hišici, ki je bila njuno edino premoženje. Revi sta imeli komaj toliko, da nista od lakote umrli. Malo kruha in mleka, katerega so jima podarili usmiljeni ljudje, je bila vsa njuna hrana. Zvečer sta si svetili a staro, zakajeno leščerbo. Da bi si prihranili pri kurjavi, sta hodili spat takoj po skromni večerji.

Vojna ni prav nič spremenila tihega, otožnega življenja obeh žensk. Zanj sta zvedeli po mobilizacijskem lepaku, katerega je nalepil mestni čuvaj nasproti njuni hišici na zid. Tudi nemir, ki sta ga opazili skozi ves teden, jima je dal slutiti, da se nekaj pripravlja. Čez čas se je pa vse umirilo in zavladala je tišina, mnogo globlja kot prej.

O dogodkih, ki so vznemirjali svet, nista starki ničesar vedeli. Časopisov nista imeli in tudi radia ne. Kakor aliž ujetnik v temni ječi je nejasno odmeve zunanjega sveta, tako sta tudi oni čuli čudne pogovore mimoidočih in napihnjene govorice sosedov le kot odmeve.

Katarina ni imela ves ljubi dan nobenega dela. Sedela je v naslonjaču, poslušala in razmišljala. Z leti ji je sluh ekoraj popolnoma odpovedal, vid

Dolarske hijene

S težavo se zbere Grill. Hitro preleti naslov, nato pa zastirni v sliko. Vse to se mu zdi nemogoče. Že se je odločil, da bo vso zadevo čimprej razčistil. Hitro se zaleti v kopalnico in vtakne glavo pod mrzlo prho, s par kretnjami se počee, malomarno popravi zmečkani ovrtnik in kravato. Prav dostojna sicer njegova zunanjost ni, toda sedaj nima časa, da bi se preoblekel. Saj bo kratek razgovor z Gizelo vse pojasnil.

Medtem, ko gre nekoliko pomirjeni Grill zamišljeno po stopnicah v pritličje, da bi pozdravil Gizelo, skuša s skrajnim naporom zbuditi svoj spomin. Ne ve, pa ne ve, kaj se je prav za prav godilo ponoči. Dobro se spominja, da mu je Smith pripovedoval nekatere trgovske načrte njegove konkurence. Pri tem sta pila vino in to v neki, njemu popolnoma neznan gostilni. In od tedaj naprej do jutra, ko mu je začel Charley pripovedovati to smešno zgodbo, ne ve prav ničesar več. Trdno je prepričan, prav gotovo ni bil to noč v klubu Washington, se manj pa se je sprl z Gizelo.

Kakor hitro zagleda Gizelo v malem salonu, spozna, da je vsa zadeva vendarle precej bolj resna, kakor je izpočetka mislil.

»Dobro jutro, Gizela!« Ker mu Gizela odgovori le z lahkim poklonom, hitro nadaljuje: »Vse skupaj mora biti pomota. Charley mi je

pravkar pripovedoval vso to neverjetno dogodivščino. Veruj mi, da ni prav nič od vsega tega res. Jaz sem...«

»Ti si bil tako pijan, da niti vedel nisi več, kaj delaš,« mu skoči Gizela v besedo. Njen glas zveni pri tem bolj hladno in bolj užaljeno, kakor je prav za prav hotela. Podzavestno čuti, da s tem še bolj zapira pot do sprave z Jonnyjem. Vendar ne more drugače.

»Je že res, jaz sem moral biti pijan... Seveda, Gizela. Toda ti sama veš, da ni bila nikdar moja navada, da bi se opijal. Saj me vendar poznaš!«

»Saj tudi ni bila tvoja naveda, da bi se vlačil z ničvrednimi ženskami!« izbruhne Gizela. Grill ne ve, kaj bi storil. Kako naj ji pojasni, da se kaj takega ni moglo zgoditi. Napravi nekaj korakov po sobi in se pomirjen obrne h Gizeli:

»Prosim te, razgovoriva se čisto mirno. Priznam, pil sem in se res ne morem spomniti, kaj se je godilo ponoči. Toda lahko mi veruješ! Če bi se sprla v klubu Washingtonu, če bi mi ti res tam pred ljudmi prisolila klobuto, za Boga, tega bi se gotovo spomnil!«

»Kakor vse kaže, se vendar ne spominjaš!« Čim bolj se trudi Grill, da bi tajil, čim bolj skuša Gizelo prepričati, da mora biti vendar vzrok za vse skupaj še nepojasnjena nesporazum, tem bolj hladna in užaljena postaja Gizela.

»Pa vendar ne boš trdil, da si sploh nisi bil v klubu Washington? Ali hočeš reči, da me niti po telefonu nisi poklical!«

»Seveda trdim, nisem bil tam. Tudi telefoniral ti nisem!«

Grenak nasmeh igra Gizeli na licu: »Dobro, saj je res mogoče, da me je kdo drugi poklical po telefonu, toda... V klubu si mi ti stal nasproti, ti, Jonny! Ti si me žalil pred tujimi gosti z dvomnimi izrazi! Ti si...«

»Ne, ne, ni res!« izbruhne Grill. »To ni res!«

Gizela stopi k mizi, dvigne telefonsko slušalko in ga vpraša: »Katero številko ima klub Washington?« Ko ji Grill pove, pokliče klub in mu nato ponudi slušalko: »Izvoli, prepričaj se sam!«

Zalostno ga gleda, vzbuja se ji zaničevanje do človeka, ki nima poguma, da bi možko priznal lastne norčije. Grill dobi zvezo s klubom.

»Ali je tam klub Washington? Halo, tukaj Grill... Povejte mi no, ali sem bil res preteklo noč pri vas...«

Tiho posluša Grill odgovor, ki mu doni iz telefonskega mikrofona. Vedno bolj stiska slušalko k ušesu. Uradnik kluba mu podrobno opisuje, kako ga je lomil. Z jezno kretnjo vrže slušalko na stojalo. Za trenutek je pozabil na Gizelo. Tega presnetega Smitha mora dobiti, saj je bil ta večer z njim skupaj. Res se spomni telefonske številke in hitro pokliče Smitha, »Halo, Smith? Tukaj Grill!...«

Smith mu ne pusti več priti do besede: »Joj, gospod Grill, čujte no, ta neljubi dogodek, ki se je zgodil včeraj ponoči, kar noče mi iz glave. Veste, strašno mi je nerodno, saj sem bil jaz prav za prav tisti, ki vas je zapeljal... Toda, kje sem si mogel misliti, da vas bo že nekaj kozarcev tako prevrnilo, da vas nihče ne bo več mogel krotiti. Z vso silo ste rinili v klub

Washington. Žal mi je, da nisem ostal v vaši družbi. Potem bi vsaj lahko preprečil, da ne bi poklicali gospodične Morton!«

Grill strmi. Napetost v njegovem izrazu popušča, polagoma se vdaja v usodo. Ve samo dveje: če niso znoreli vsi okrog njega, potem nori on sam. Brez besede položi slušalko nazaj na vilice, zamišljeno stoji ob pisalni mizi in ne ve, kaj bi počel.

Gizela mu strmi v obraz. Ko ga vidi pred seboj vsega zmučenega, pobitega in tako razdvojenega, kakor še nikdar ni videla tega elegantnega, samozavestnega in ponosnega človeka, se ji zasmili. Stopi k njemu in mu položi roko na ramo:

»Jonny... Vsega tega ne razumem,« začepeta Gizela.

»Jaz tudi ne, Gizela,« skomigne Grill z rameni. »Za zlomka, saj nisem blazen!« V Grillu vse vre. Jezen je, ker se ne more spomniti prav ničesar. Divji je na vso svojo okolico, ki trdi o njem stvari, ki so naravnost smešne.

»Ne morem razumeti, da verjameš ti kaj takega, Gizela.«

»Toda, Jonny,« odmaje Gizela, »sama sem govorila s teboj...«

»Tako, ti si govorila z menoj,« Grill poveji glavo. »Toda kljub temu...« Niti Grill, niti Gizela ne zapazita, da so se vrata malega salona nalahko odprla.

»In najhujše,« pristavi Gizela zamišljeno, »je ta ženska! Poglej samo njeno sliko v časopisu!«

Civilna uprava v Bački in Baranji

S 16. avgustom je v od Madžarov zasedenih pokrajinah Bačke in Baranje pričela namesto dosedanje vojaške poslovati civilna uprava. V vseh mestih so pričeli istega dne uradovati oddelki kr. madžarskega trgovskega urada, ki so prav tako organi ministristva za prehrano kakor tudi v službi poljedelskega izvoza. Takšni uradi obstojajo predvsem v Subotici, Novem Sadu in Somboru.

Nestalna ljubezen otrok do staršev

Ljubezen sina se napram starem spreminja takole: Ko fantič dopolni deveto leto, ves srečen in navdušen pripoveduje: »Moji starši so krasni. Vse vedo.« Komaj dopolni 16. leto pa že govori: »Moji starši ne vedo toliko, kakor sem mislil. Dosti stvari je na svetu, za katere sploh ne vedo.« Devetnajstleten fantič samozavestno besediči: »Moji starši vedno trde, da imajo oni prav, v resnici imam pa prav vedno jaz.« V dvaindvajsetem letu njegova samozavest napravi še korak dalje in se širokousti: »Moji starši ne razumejo mladine. Oni sploh nimajo nobene zveze z novo generacijo.« Kot tridesetleten fant ali pa že mož, sin že spoznava: »Mislim, da so imeli moji starši dostikrat prav.« Kot zrel petdesetletnik pa bolešno vzdihne, kadar koli se spomni svojih staršev: »Moji starši so znali vse. Oh, to so bili krasni ljudje.«

Malioglasil

V malih oglasih velja pri izkanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Služkinjo

pridno, pošteno, sprejem na vinogradno posest. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Trajna služba« »Novo mesto« 10.433. (b)

Trajen zaslužek

dobe lastniki tovornih avtomobilov na pogon z ogljem. Interesenti naj se javijo na upr. »Slov.« pod »Trajen zaslužek« št. 10.470. (b)

Hlapca

z dežele sprejem v bližino Ljubljane. Biti mora pošten, zanesljiv, vajen vseh poljskih del. Plača 190 lir mesečno z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.486. (b)

Šoferja-mehanika

za tovorni avtomobil v Ljubljani iščemo. Pisarne ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na upravo »Slovenca« pod št. 10.459. (b)

Službe

Iščejo:

Uradnica

a popolnim znanjem knjigovodstva, trgovskega in političnega računstva, slovenske in nemške korespondence, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja, lažje primerne zaposlitve. — Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Začetnica« št. 10.140. (a)

Posestva

Mlin in žago

ter nekaj zemljišča prodaja Hranilnica in posojilnica v Žužemberku. (p)

Prodajo

Zaboje

dobro ohranjene, proda trdka Ign. Vok, Ljubljana, Tyrševa c. 24. (l)

Zlatnina

Vsakovrstno zlato briljantno in srebro kupuje po najvišjih cenah A. Božič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 3.

Avto-motor

3 tovarne avtomobile

z nosilnostjo 1200, 3500, 4000 kg proda Jakomin, Tyrševa 29, Ljubljana.

Filatelija

Izšel je album

slovenskih znamk. Navadna izdaja 20 lir, luksuzna izdaja 50 lir. Zazeleni so preprodajalci za albume, za znamke in za kataloge izven Ljubljane, zlasti v Kočevju in v Novem mestu. Filatelija Modrijan, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 20-37.

Razno

Monograme za robce in perilo, gumba, gumbice, entel, ašur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblik, vezanje perila.

Matek & Mikeš Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

Čitajte in širite »Slovenca« !

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16., 18. in 20. uri

CHONCHITA MONTENEGRO in L. SAGI VELA v prekrasni filmski opereti

Huzarjeva ljubezen

Globoka vašina! Krasna glasha in petje! KINO MATICA - TEL. 22-41

Morska zvezda

Galliano Masini, Luisa Ferida, Germana Paolieri.

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Filmska komedija s popularnim komikom OLIVER HARDY-jem

ZENOBIA

Mnogo zdravega smeha! Odlična zabava za vse tiste, ki so potrebni veselja in razvedrila! KINO UNION - TEL. 22-21

PAOLO BAENZIGER

Via Letizia 10 - Bologna

rappresentante generale con deposito della antica fabbrica di coltellierie fine glavni zastopnik z zalogo starodavne tovarne finih rezil

DUE COLOMBI - SOLINGEN

cerca concessionari nella Provincia di Lubiana išče poverjenike v Ljubljanski pokrajini

Offerte a Ponudbe na PAOLO BAENZIGER - Via Letizia 10 - Bologna

Vino Vino
CHIANTI

Mario Piccini, Poggibonsi (Siena, Italia)

Il migliore! Preferitolo! Najboljše! — Zahtevajte ga na prvem mestu!

CORA
TORINO • 1835
AMARO CORA

col selz: ottimo aperitivo liscio: efficace digestivo

s sodavico: najboljši aperitiv — sam, brez sodavice: zelo učinkujoč za dobro prebavo

Potrta naznanjam žalostno vest, da nas je previden s sv. zakramenti za vedno zapustil naš dobi mož, brat, svak in stric, gospod

Alojzij Dernovšek

Pogreb dragega pokojnika bo z Zal. kapelice sv. Petra, dne 23. t. m. ob ½ 5 uri na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, 23. avgusta 1941.

Zalujoča žena Pavla Dernovšek, bratje in ostalo sorodstvo.

L'alluminio nei trasporti

La tecnica moderna tende ad una sempre più integrale applicazione dell'alluminio e delle sue leghe, specie nei mezzi di trasporto: aerei, terrestri, marittimi, in cui la diminuzione della massa metallica aumenta la velocità. Le leghe leggere, o leghe d'alluminio sono una necessità del nostro tempo che vuole velocità in tutte le industrie e nella vita. Sono centinaia queste leghe preziose, tra le quali il duraluminio, entrato trionfalmente negli aeroplani, dirigibili, costruzioni tranviarie, littorine, navi, carrozzerie, ecc. L'alluminio risponde ai numerosi requisiti delle più svariate applicazioni moderne.

Aluminij

pri prevoznih sredstvih

Moderna tehnika teži za čim popolnejšo izrabo aluminija in njegovih spojin posebno v prevoznih, zračnih, pozemskih in pomorskih sredstvih, pri katerih zmanjšanje kovinske gmote poveča brzino. Lahke spojine ali spojine z aluminijem so zahteva današnjega časa, ki se mu hoče brzine v vseh industrijah kot v življenju sploh. Teh dragocenih spojin je na stotine, med njimi duraluminij, ki si je zmagoslavno osvojil letala, zrakovplove, tramvajske in moderne železniške konstrukcije (litorine), ladje, avtomobilska ogrodja itd. Aluminij ustreza številnim zahtevam najrazličnejših modernih potreb.

Alluminio-Aluminij

METALLO DEL DOMINIO • GOSPODUJOČA KOVINA

E' COMPLETAMENTE ITALIANO • JE POPOLNOMA ITALIJANSKA